

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 209. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Kedd, 1936. szeptember 15.

Kiépítési kapcsolatait a kisantant-szövetség

Befejezték a pozsonyi tanácskozásokat — Mit tartalmaznak az új megállapodások?

Állandósítják a kisantant államfőinek találkozásait is

Pozsonyból jelentik: Vasárnap folytatták megbeszéléseiket a kisantant-államok külügyminiszterei és félhivatalos jelentések szerint Benes köztársasági elnök kistapolcsányi kastélyában elhatározták, hogy a külügyminiszterek összejöveteleim kívül időnkint a kisantant államfői is találkoznak. Ennek célja az, hogy

a kisantant politikáját függetlenítsék a külügyminiszterek esetleges kicserélésétől.

Ófelsége Carol király találkozni fog Benessel és Pál jugoszláv régensherceggel és a találkozás emlékéül mindhárom ország teljesen egyforma bélyeget hoz forgalomba. Elhatározták, hogy október 5-én a kisantant

gazdasági szakértői Bucuresti-ben találkoznak.

A külügyminiszterek környezetéből kiszivárgott hírek szerint

a csehszlovák diplomácia tovább foglalkozik a román— orosz egyezmény létrehozásán.

Titulescu bukása meglágyította a tárgyalások menetét. A mai ülésen Hodzsa Milán előterjesztette az értekezlet legfontosabb gazdasági javaslatát, amely szerint Jugoszláviát úgy Románia, mint Csehszlovákia szorosabban kapcsolja a kisantant érdekekhez. Ezzel függetleníteni akarják Jugoszláviát a német érdekektől.

Kölcsönös közvetítési szándékok

A Dimineata kiküldött tudósítója arról ad hírt, hogy Antonescu külügyminiszter közeledést akar létrehozni Csehszlovákia és Lengyelország között. Az erre vonatkozó tárgyalásokat a külügyminiszter már Párisban megkezdte és reméli, hogy vissza lehet a két ország között állítani azt a jóviszonyt, amely 1923-ban uralkodott közöttük. Csehszlovákia viszont egyrészt Románia és a szovjet, másrészt Jugoszlávia és a szovjet között közvetíti a tárgyalásokat, végül pedig

Jugoszlávia kíván közvetíteni a kisantant két másik állama és Németország, valamint Magyarország között. Románia azt is elvállalta, hogy Jugoszlávia és Olaszország között vállal közvetítést.

A közvetítések és tárgyalások alapja szigorúan a kisantant-államok eddigi politikai vonalvezetése lesz.

Inaktuális kérdések

Szöbakerült a konferencián — írja a Dimineata, — Magyarország felfegyverkezésének és a Habsburg-restauráció kérdése is. A kisantant-államok olyan információt kaptak, hogy a budapesti kormány ezt a kérdést egyelőre fel sem veti. Leszögezték a külügyminiszterek, hogy ugyanazt a határozott állásfoglalást tartják fenn, amely a Bledben megtartott konferencián alakult ki, azaz

semmi körülmények között nem járul hozzá Magyarország felfegyverkezéséhez anélkül, hogy megfelelő ellenszolgáltatást és komoly garanciát kapna a kisantant a biztonság szempontjából. A Habsburg-restauráció kérdésében is megállapította a konferencia, hogy nem aktuális.

Letárgyalták a Titulescu által felvetett tervet a nemzetközi Duna-bizottság feloszlásáról és ebben a tekintetben úgy Csehszlovákia, mint Jugoszlávia fenntartás nélkül elfogadták Románia álláspontját. A Népszövetség reformjára vonatkozólag is Titulescu állás-

pontját fogadták el a külügyminiszterek, vagyis a kisantant egészen a maga érdekeinek megfelelően felülvizsgálja a benyújtandó tervezetet és

csak abban az esetben fogadja azt el, ha kizárja a revízió-kérések megkönnyítését. Mindenképpen meg kell hallgatni a reform kérdésében Németország és Olaszország véleményét is és Benes köztársasági elnöknek az az álláspontja, hogy az új Locarno-szerző-

Egységes fellépés háboru esetére

A kisantant-konferencián létrejött megegyezés szerint a kisantant-államok háboru esetén teljesen egységesen fognak fellépni. Románia kötelezte magát, hogy Jugoszláviának évenként 50.000 tonna petróleumot szállít és jogot ad Jugoszláviának arra is, hogy az eddig ki nem aknázott romániai petróleum-telepeken petróleum után kutasson. Erre a célra román-jugoszláv petróleum-társaságot alakítanak. Románia ezzel szemben vasat és rezet kap Jugoszláviától, kompenzációs alapon.

A belgrádi Politika szerint Románia nemcsak petróleumot szállít majd Jugoszláviának, hanem hozzájárul ahhoz, hogy a Duna közelében Jugoszlávia egyes petróleum-mezőket saját üzemből használjon fel. Jugoszlávia a kőolaj ellenében ólmot és rezet szállít románianak.

A csehszlovák kormány tervezete Középeurópa gazdasági megszervezéséről

Hodzsa Milán csehszlovák miniszterelnök a kisantant-konferencián előterjesztette a cseh kormány tervezetét Középeurópa gazdasági megszervezéséről. A terv szerint Prágában központi szervezetet létesítenének, amely pénzügyileg szervezi és kiépíti a nyersanyagok kicserélését Románia és Jugoszlávia között.

Antonescu külügyminiszter holnap érkezik haza Pozsonyból és utközben Sinaiban száll ki, ahol kihallgatáson jelenik meg az uralkodó előtt. A külügyminiszter részletesen beszámol a pozsonyi tanácskozásokról. Ugyancsak itt találkozik Tătărescu miniszterelnökkel is.

A prágai Montagblatt jelenti: Röviddel a kisantant-miniszterek tiszteletére Pozsony-

tes tárgyalása alkalmával nyer teljes tisztázást a helyzet.

A kisantant-konferencia befejezése után kiadandó hivatalos nyilatkozatban megerősítik majd azt a mély kapcsolatot, amely a három kisantant-állam között fennáll és amely a jövőben is a béke ügyét kívánja szolgálni. A kisantant-államok a jövőben is mindent elkövetnek, hogy a nagyhatalmakhoz való összeköttetéseiket szintén a béke szolgálatába állítsák, aminek érdekében

Antonescu román külügyminiszter Genfben rendkívül fontos tanácskozást folytat majd a közeli napokban Beck lengyel külügyminiszterrel.

Antonescu külügyminiszter azon lesz, hogy Csehszlovákia és Lengyelország között közeledést hozzon létre. A hivatalos nyilatkozatban a kisantant kijelenti, hogy ellenzi minden olyan reform végrehajtását, amely a népszövetségi alapokmány megváltoztatását célozza és sürgetni fogja annak megállapítását, hogy a jelenlegi alapokmány betűit milyen módon kívánják alkalmazni a gyors eredmény érdekében. Kihangsúlyozza továbbá a nyilatkozat, hogy a regionális szerződések a legalkalmasabbak a béke biztosítására. A kisantant különben

mindent elkövet, ami hatalmában áll a Locarno egyezmény érdekében.

Ma déli tizenkét órakor jegyzőkönyvet írtak alá, amelyben a tanácskozások anyagát örökítették meg.

A kisantant tanácsa ma tartotta utolsó ülését, amelyen a három ország közötti gazdasági és pénzügyi kapcsolatokat, valamint a dunai konföderáció lehetőségeit beszélték meg. A három külügyminiszter végül is megszerkesztette a hivatalos kommunikét.

A csehszlovák kormány tervezete Középeurópa gazdasági megszervezéséről

Hodzsa Milán csehszlovák miniszterelnök a kisantant-konferencián előterjesztette a cseh kormány tervezetét Középeurópa gazdasági megszervezéséről. A terv szerint Prágában központi szervezetet létesítenének, amely pénzügyileg szervezi és kiépíti a nyersanyagok kicserélését Románia és Jugoszlávia között.

Antonescu külügyminiszter holnap érkezik haza Pozsonyból és utközben Sinaiban száll ki, ahol kihallgatáson jelenik meg az uralkodó előtt. A külügyminiszter részletesen beszámol a pozsonyi tanácskozásokról. Ugyancsak itt találkozik Tătărescu miniszterelnökkel is.

A prágai Montagblatt jelenti: Röviddel a kisantant-miniszterek tiszteletére Pozsony-

ban adott diszvacso-ra vége előtt rövidzárlat keletkezett a teremben. A rendőrség azonnal lezárta az épület többi részéhez vezető lépcsőket és a vendégek a sötétben előszerzett gyertyák fényénél hagyták el a termet, hogy Kroffta csehszlovák külügyminiszternek a Vigadóban adott fogadóestélyére menjenek. A Vigadóhoz vezető utat a rendőrség teljesen elzárta a forgalomtól. A külügyminisztériumhoz közelálló Lidove Novini szerint az értekezlet végén Stojadinovics jugoszláv külügyminiszter nem tér vissza rögtön Jugoszláviába, hanem néhány napot a cseh köztársaság területén fog eltölteni. Stojadinovics részt vesz egy Prága környéki vadászatban, majd Pilsenbe utazik és megtekintti az ottani Skoda-művek telepét.

Az angol kormányt okolják a palesztinai állapotok miatt

Az Arad-ra érkezett Rosenthal József érdekes megállapításai a tényleges helyzetről

A nagy sajtóirodák jelentése szerint a Szent-földön változatlanul tart az a sztrájkmozgalom, amelyet az arabok szerveztek meg és amely gyakran véres összeütközésekhez vezet. Erről a helyzetről a Palesztinában most folyó eseményekről beszél Rosenthal József, aki az elmúlt napokban tért haza Arad-ra Palesztinából, ahol több esztendőn át dolgozott.

— A negyedik hónap óta tartó bojkottmozgalom a palesztinai zsidóság körében rendkívüli elkeseredést váltott ki — mondja — és

ez az elkeseredés főképpen az angol kormányzat ellen nyilvánul meg.

Palesztinában ma egyre inkább az a vélemény alakul ki, hogy ha Anglia eredményesen lépne fel, már régen helyre lehetett volna állítani a nyugalmat Palesztinában. Ennek a meggyőződésnek szemléltető módon ad kifejezést az a nyílt levél, amelyet Dizengoff, Tel-Aviv polgármestere és alapítója írt az angol főbiztoshoz.

Magyar nyelvű könyvnyomatos-lapot vesz elő. „Palesztinai Híradó” a címe és augusztus 28-iki keltezésűt visel. Ez a könyvnyomatos szintén közli az említett nyílt levelet, amely többek között a következőket foglalja magában:

— „Vádolom a kormányzatot, mert vétkes politikája hozta az első naptól kezdve a zavarásokat, az anarchiát, a demoralizációt. Jaffa kl. költőjét arab munkásoknak adták át, ami által a hajóforgalmat bizonytalanná tették. A vasutat a terroristák arra használták fel, hogy egy békes munkássztrájk lakóira onnan bombákat dobjanak. Az országot nem az angol High Commissioner (főbiztos), hanem az arab legfelsőbb tanács kormányozza.”

Rosenthal József ezután így folytatja:

— Az a meggyőződés alakult ki Palesztinában, hogy az angol kormányzatnak szinte ürügyre

van szüksége, hogy Palesztina területén minél nagyobb katonaságot helyezzen el, mert most kezdődött meg Egyiptom katonai kiűrtése. Az Egyiptomból távozó katonaságot pedig Palesztinába viszik. Az araboknak egy része szívesen abba hagyá a

bojkottmozgalmat, de a terroristák megakadályozták.

— Évtizedek fáradságos és áldozatkész munkája esik áldozatul most az arab bojkottmozgalomnak. Az eddigi tárgyi kár eléri a 300 ezer fontot, de felbecsülhetetlen kárt okozott a pusztítás, amellyel évekre lehetetlenné tették egyes helyeken a narancstermelést. Az évtizedes munka eredményeinek megvédése és megmentése érdekében igyekeznek most odahágni a zsidóság, hogy az angol kormányzat vessen véget annak a gazdasági életet megbénító mozgalomnak, amely már negyedik hónapja a bojkott formájában nyilvánul meg — fejezi be szavait Rosenthal József.

Tizenkéthavi kényszermunkára ítélték VIII. Edward merénylőjét

Fantasztikus „adatokkal” védekezett a fő tárgyaláson az angol király furcsa merénylője

Londonból jelentik: Ma kezdték meg MacMahonnak, VIII. Edward angol király merénylőjének per-tárgyalását A londoni büntetőtörvényszék Mac Mahont a harmadik vádpontban találta bűnösnek és pedig abban, hogy

szándékosan pisztolyt emelt a király jelenlétében azért, hogy az uralkodót megfélemlítse.

Az első két vádpontban a törvényszék felmentette.

MacMahon a mai tárgyaláson teljesen új vádolást adott elő. Elmondotta, hogy 1935. októberében egy angol mérnök bemutatta egy külállam követségéhez tartozó „idegen báró”-nak aki Irország sérelmeiről beszélt neki, majd pedig felbiztatta, hogy

ölje meg az angol királyt, hogy a merénylet által előidézett zűrzavar idején egy másik nagyhatalom elfoglalhassa a birodalom egy részét és előkészítse annak összeomlását.

MacMahon eladta, hogy erről a megbízatásról értesítette a hadügyminiszteriumot, közölte, hogy megbízóitól pénzt kapott, bejelentette azok sorszámaát és 30—35-ször járt a hadügyminiszteriumban.

Kijelentette, hogy hajlandó pontosan leírni annak az „idegen báró”-nak külsejét, akivel tárgyalt, elmondani a nevét, valamint a követség és a báró lakásának berendezését. Sir John Simon belügyminiszterhez csak azért intézett fenyegető levelet, mert megbízói utasították, hogy ezzel a merénylőről a figyelmet eltereljék. Azért vállalta el látszólag tárgyaláson azért nem mondotta el, mert tudta, hogy ha ő nem vállalkozik erre, akkor megbízói lövik le a királyt.

A merényletért 150 fontot ajánlottak fel neki.

A király előtt azért dobta el revolverét, hogy fel-tűnést keltsen, elfogják és ne kerülhessen megbízói kezére, akik a tömegből figyelték. Mindezt az első tárgyaláson azért nem mondotta el, mert tudta, hogy megbízói a karzatról figyelik. Kérte, hogy hosszú büntetéssel sújtsák, mert csak így lehet biztonságban megbízói előtt, akik bosszút akarnak állni rajta.

MacMahon 12 havi kényszermunkára ítélték.

Az elnök az ítélet indokolásában kijelentette, hogy meggyőződött róla, hogy a vádlott sohasem akarta lelőni a királyt.

«Máskép nem tehetek»

Írta: RICHARD DAVIDSON

Munro Jack két nappal korábban tért vissza a sziget tulsó oldalán fekvő új gumültetvényekről, mint tervbe vette. Részeg volt, mint az utóbbi években mindig. A felesége hüvelyesen fogadta. Néha maga is esodálkozott, hogy a forró szerelem hogy változhatott át ilyen dermesztő közönyre. De amióta itt éltek a Csendes-óceán szigettengerének ezen a mocsaras, maláriás partvidékén, Munro csak percekig volt józan. Emellett kétségbeesetten bukkált, amint megtudta, hogy Strokes volt üzlettársa, akit Új Guineában koldusbotra íttattott, felfedezte rejtekhelyét és halálra keresi.

Most is csak a fél éjszakát aludta át otthon Munro és már hajnalban elindult, hogy Strokes ne találja otthon.

Az asszony magáramaradva, keserűséggel gondolta végig kétségbeesítő helyzetüket. Munro teljesen tönkrement. Hatalmas kiterjedésű ültetvényeiken súlyos terhek voltak és minden vállalkozásuk rosszul ütött ki.

Alig telt el másfél óra Munro távozása óta, amikor csónakon idegen férfi érkezett a ház előtti partra és lassu léptekkel feljött a lépcsőn. Megállt az ajtóban és udvariánan kérdezte:

— Kérem, itt lakik Munro ur?

Az asszony szembenézett az idegennel. Szélesvállu, komoly, de rokonszenves arcú férfi volt.

— Itt lakik, de nincs itthon — felelte hidegen. — Általában nem érezte a legcsekélyebb féltelmet sem, noha tisztában volt azzal, hogy Strokes-sal áll szemben.

— Tessék beljebb jönni — tette hozzá.

Strokes bejött a szobába, leült az elébe tett székre és olyan hangon, mint akinek valami nagyon kellemetlen, kérdezte:

— Nagyságos asszony Munro felesége? Nem tudtam, hogy megnősült.

Igy indult az ismerkedésük. Ebéd nélkül az asszony nem engedhette el a messziről jött látogatót. Strokes elfogadta a meghívást és egyre nagyobb érdeklődéssel beszélgetett a nővel, akinek bátor, nyílt modora mély benyomást tett rá. Mivel pedig Strokes azt mondta, hogy meg szeretné várni Munro hazajövetelét, az asszony éjszakára a vendégszobában vetett neki ágyat.

Éjfél után az asszony felkerekedett, felszaladt a ház mögött elhúzódó hatalmas gátra, amely a megáradt folyó vize ellen védte az egész környéket, felnyitotta a gát zárószilipjét s amikor a víztömegek vad erővel, zúgva törtettek az ültetvény felé, visszaszaladt a házba és bekopogtatta Strokes ajtaját:

— Gyorsan menekülünk kell! — kiáltotta — a gát átszakadt, a folyó két perc múlva elborítja a házat.

— Nem aludtam. Láttam amikor a szilipet kinyitotta. Így akarja az urát megmenteni? De hiszen az egész vagyontok megsemmisítette ezzel!

— Már ugyanis tönkrementünk — felelte az asszony, mire a férfi arcán megelégedett mosoly villant át. De már rohantak is. Az asszony vezette.. a domboldal felé rohantak és mire két perc múlva visszaneztek, az ár már elborította a házat. Kimerülten megálltak.

— Most pedig Poonába megyünk — mondta Strokes kegyetlen mosollyal — tudom, hogy Munro odament!.. de azt hittem, hogy a házában megvárhatom. Vezessen!

Az asszony látta, hogy az ellenállás céltalan. Elvezette Strokes a folyó partjának egy magasan fekvő pontjához, ott egy parthoz kötött csónakra szálltak és Strokes evezni kezdett. De már néhány perc múlva a csónakhoz ütődő uszó fa-törzsek felborították a rozoga alkotmányt s mindketten a folyóba estek. Strokes odakiáltott az

asszonynak:

— Ki tud uszni a partra?

De az asszony mosolyogva, a tökéletes uszó biztonságával szelte a vizet és nem felelt. Így usztak már tíz percnél hosszabb ideig, amikor végre a tulsó partra ki tudtak vergődni. Strokes elgondolkozva szólalt meg:

— Maga sajtáságos asszony.. tudta, hogy a férjét meg akarom ölni. Élete kockázatásával ránk zudította az árvizet, hogy ne leshessem meg a férjét a házukban.. azután mégis megmentette az életemet, noha tudta, hogy a férje életére török.. Csupa ellentmondás! Mondja, ugy szeret a férjét, hogy ilyen borzasztó kockázatot vállalt érte?

— Nem szeretem a férjemet, mondta az asszony halkán, elgondolkodva.

— Hát akkor miért kockáztatott érte mindent?

— Mert a férjem. Megesküdtem, hogy mellette állok jóban, rosszban egyaránt és meg szoktam tartani, amit vállaltam.. Máskép nem tehetek!

— De azután megmentette az én életemet — ismételte Strokes — mit tehetnék cserébe?

— Ne tölem kérdezze, hanem a lelkiismeretétől — felelte az asszony.

A férfi megfogta a kezét, a szemébe nézett.. A tekintete teljesen megváltozott.. Az arca szép, férfias, nyílt volt.

— A lelkiismeretem már nyilatkozott — felelte — nem megyek Poonába. Ott benszülöttek jönnek abban a nagy csónakban.. visszavitetem magát Selhoba, ahonnan löttem és ide többé nem jövök vissza. De egy kérésem volna még.. fogjon velem kezét.

Az asszony férfiasan megrázta Strokes kezét s amikor a csónakjával a kanyarulatnál eltűnt, lassan visszaindult a magaslat felé, halkán ismételve önmagában:

— Máskép nem tehetek..

CINEMA-CORSO

17. Sept.

Minden idők
legszebb filmje

Transilvania-i premier!

Verne Gyula világhírű regényéből készült film, mely teljesen újonnan lett feldolgozva.
Adolf Wohlbrück, Iukisinoff, Maria Andergast, Theo Lingen

Strogoff Mihály, a cár futárja

Kedvezményes és szabadjegyek érvénytelenek. Jegyekről a felhatalos idejében gondoskodni. Jegyelővételt 11—1 ig
Kedden, szerdán utoljára a „Keresztes hadjárát” előadások kezdete hetekünapokon pontosan 5, 7¹/₄ és 9¹/₂, szombat és vasárnap délután 3 orakor

CINEMA-CORSO

17. Sept.

Minden idők
legszebb filmje

Benes: Utam legyen szimbóluma szlovák és magyar nemzetiségű lakosságunk nyugodt és békés fejlődésének

A csehszlovák köztársaság elnökét magyar nyelven üdvözölte Léva város polgármestere

Pozsonyból jelentik: A csehszlovák hadsereg szlovenszkói hadgyakorlatán — mint megirtuk — megjelent Benes köztársasági elnök is, aki több helyen, főleg a magyar kisebbség szempontjából nagyjelentőségű beszédet mondott. Aranyosmaróton kijelentette, hogy örömmel jött Szlovenszkóra, majd a katonai hadgyakorlatok jelentőségét mértatta. Ezután így folytatta:

— Valamennyi szomszédunknak nyugalmat és békét akarunk biztosítani, bizni akarunk valamennyi szomszédunk jóakarátában, emberi megértésében és abban, hogy elismerik jogainkat és érdekeinket. *A nemzeti igazságosság állama akarunk lenni.* Nyugodt vagyok és hiszem, hogy

belátható időn belül nem lesz háború, mert a békét sikerül megmenteni.

A sokévi diplomáciai küzdelem magas szférájából most visszatértem a nép közé, mert én is a népből származom és soha sem fogok eltávolodni a néptől.

Léván Antal Gyula dr., a város polgármestere magyar nyelvű beszéddel üdvözölte Benes elnököt. Antal dr. kifejtette, hogy az elnök *nemzeti kisebbségi városba érkezett, ahol azonban mintaszerű béke és nyugalom uralkodik a nemzetiségek között.* A polgármester kiemelte, hogy az elnök szlovenszkói látogatása nem ünnepek sorozata, hanem olyan aktus, amely az ország rész valamennyi lakosának javára fog szolgálni. Ugyanúgy cselekedtek a történelem kiváló eseményei is, akik a különböző nehéz helyzetekben mindig a néppel való érintkezésben keresték a segítséget. Antal Gyula dr. a következő szavakkal fejezte be beszédét:

— Azt kívánjuk önnek, mélyen tisztelt elnök ur, hogy ezen az úton szerzett tapasztalatait felelősségteljes munkájánál úgy használhassa fel, hogy minden lélekben fölcsendülhessen az ige: *Eliött és jót cselekedett.*

Ezután két kislány, egyik szlovák, a másik magyar nemzeti viselőben gyönyörű virágcsokrot nyújtott át az államfőnek.

Benes, akinek nyomban lefordították a városelnök beszédét, így köszönte meg Léva város lakossága nevében kifejezésre juttatott jókívánságokat:

— Köszönöm önnek, polgármester ur, hogy bizalommal vannak irántam és köszönöm, hogy oly elismerő módon nyilatkozott Szlovenszkó és a köztársaság más részeiben tett utaimról. Igen, mindenütt, ahol lehetséges, meg akarom ismerni a viszonyokat és a kormánnyal akarok munkálkodni valamennyi vidék, annak lakossága, az egyes nemzetiségek és a különböző pártok és csoportok jólétének emelése érdekében. Talán igazuk van abban, hogy látogatásom a mai körülmények között szimbólikus jelentőségű lehet. Ha ma katonai hadgyakorlataink vannak, ez nem jelenti azt, hogy pillanatnyilag súlyos konfliktusoktól és súlyos megpróbáltatásoktól tartanánk.

Szlovenszkói utam legyen szimbóluma a szlovák és magyar nemzetiségű szloven-

BUDAPEST

legelőkelőbb zenés polgári szórakozó helye a

**BELVAROSI
KÁVÉHÁZ,**
Apponyi-tér.

szkói lakosságunk nyugodt munkájának és békés fejlődésének.

Látogatásom azt kívánja kifejezni, hogy demokratikus államunkban egymáshoz közelálló demokratikus polgároknak érezzük magunkat. A demokratikus állam azt jelenti, hogy igyekeznünk fogunk, még pedig alaposan fogunk igyekeznünk államunkban a szociális, politikai és nemzeti igazságokat a legvégső konzekvenciáig megteremtteni. Az a tény, hogy a háborúban és a háború után megszereztük és kiépítettük köztársaságunkat, olyan kötelezettséget is jelent, amelyről az imént szólottam. És ha csehországi és morvaországi utaim so-

rán és legfőképpen legutóbb Északcsehországban tett látogatásom során hangsúlyoztam azt a németekkel kapcsolatban, hogy Szlovenszkón is hangsúlyozom ezt a magyarral kapcsolatban, hogy a köztársaságot valamennyi lakosa államának tekintem. Hadseregünk éppen összetétele révén a lakosság valamennyi rétegéhez való közelsége szerénységével megvált az elvet mutatja. Ezzel kapcsolatban utálmon a következőkben szeretném megvilágítani államunk fejlődésének a nemzeti igazságosság és a különböző hitfelekezettel való viszonyát:

államunk a nyugodt fejlődés, a nemzeti igazságosság és a vallási türelem állama kíván lenni és az is lesz.

A szó legszorosabb értelmében vett modern állam akarunk lenni nyugateurópai értelemben vett magas kulturával, a fejlődést és az előrehaladást forrást áhító állam, a XX. század követelményeinek megfelelő modern közigazgatással és technikával. Ezt az igyekezést mutatja a kormánnyal közösen folytatott munkám. Ebben a szellemben akarjuk egyesíteni az összes erőket a közös munkához.

Benes beszéde nagy hatást keltett.

Készül a sajtó-kamara!

Mit tartalmaz a Djuvara-léle új sajtótörvény-tervezet? — Az újságírás és az újságírói kar új szabályozása előtt

Bucuresti-ből jelentik: Az igazságügyminisztériumban most tanulmányozzák

Mircea Djuvara igazságügyminiszternek új sajtótörvény-tervezetét, amely szabályozni fogja megszavazása után az újságírást.

A tervezet szerint újságíró csak az lehet, aki a sajtókamara tagja. Ahhoz, hogy valaki a kamara tagja lehessen, a következő feltételek szükségesek: 1. Román állampolgárság, nemre való tekintet nélkül. 2. Állandó lakhely az országban. 3. 21 betöltött év. 4. A katonai szolgálat elvégzése. 5. Érettségi bizonyítvány. Kivételeket csak a kamara vezetői engedélyezhetnek különleges kulturális érdemek alapján.

Nem lehetnek újságírók azok, akik *csödben voltak, akiket tettesként, büntársként, vagy felbuktaként, sikkasztás, megvesztegetés, kijárási, hamis tanúság, hamis eskü, zsarolás, orgazdaság, bűnpártolás, hamisítás, hamis akták használata, csalás, hamis bukás, lopás, rablás, bizalommal való visszaélés, elmebeteg emberek állapotával való visszaélés és többszörös rágalalmazás miatt jogerősen elítéltek.*

Csak az az újságíró lehet tagja a sajtókamarának, aki legalább három év óta folytatja az újságírást, amit azok a lapok igazolnak, ahol az illető működött.

Semmiféle napi-, vagy hetilap nem foglalkoztathat a szerkesztésében olyan egyéneket, akik nem tagjai a sajtókamarának.

Az ez ellen vétőket bírsággal sújtják. Az, aki újságíróként adja ki magát, anélkül, hogy tagja lenne a kamarának, hat hónaptól egy évig terjedő börtönnel büntethető. Tilos a kamara tagjainak szolgálataiért a hatóságoktól, vagy magánosoktól ellenszolgáltatást elfogadnia.

Anyagi ellenszolgáltatást kérni, vagy kapni azért, hogy az illető valamiről írjon, büntetést von maga után.

Ilyen tekintetben a kamara elnöksége vagy hivatalból, vagy írásbeli panasz alapján jár el és indít fegyelmit az illető ellen, sőt a felvett jegyzőkönyv alapján az illetékes bíróság bünvádi eljárást indít a bűnös ellen. A főtárgyaláson a kamara is képviselteti magát. Az újságírói becsület felett a kamara elnöksége köteles örködni. Minden olyan esetben fegyelmi eljárás indul, amikor akár az újságíró, akár pedig az újságírói karon kívül álló egyén olyan cselekményt követ el, amely a kari becsületet sérti. Bárki, aki egy cikk miatt becsületében

sértve érzi magát, panasszal fordulhat a kamara elnökségéhez, amely kivizsgálja az ügyet. Zsúri alakul, amely itélkezik és amely megintéssel, bírsággal, a foglalkozása gyakorlásától két évig való eltiltással, a foglalkozás üzésétől végleges eltiltással büntethet. Végleges eltiltás esetén az illető soha nem lehet tagja valamelyik lap szerkesztőségének. Ha egy újságíró köztisztviselőt támad, úgy a kamara akár hivatalból, akár panasz alapján, vizsgálatot indít.

Ha az illető köztisztviselő ártatlan, úgy minden elégtételt megkaphat, ha ellenben a közhivatalnok hűbűnségét állapítják meg, úgy az ügyet átteszik az illető hivatalnok felettes hatóságához, a fegyelmi megindítása végett.

A büncselekmény miatt vád alá helyezett újságíró a kamara tagságától felfüggesztik ügyének tisztázásáig.

A törvény reszektálja a szerzett jogokat, amennyiben kimondja, hogy

mindazok, akik a törvény életbe lépésétől kezdve kor valamelyik állam sajtótörvény-tervezet tagjai, vagy legalább két év óta az újságíró-megszavazott tagjai, mint lapnál állásban lévő újságírók, szerzett joggal rendelkeznek és hivatalból tagjai lesznek a megalkandó újságírókamarának.

Nem ismerik el a szerzett jog elvét azoknál, akik a következő kategóriákba tartoznak: csödb alá kerültek, csalás, bizalommal való visszaélés, kiskorúak elcsábítása, közszemérem elleni cselekmény, sikkasztás, hamis eskü, hamis bukás, hamisítás, lopás, orgazdaság és zsarolás miatt elítélteknél.

A táblák elnökei kapják kézhez az újságírókról összeállított első listát és ők hívják össze a kamarát alakuló közgyűlésre.

Az új tervezet a miniszter megküldi az összes sajtó-szervezeteknek, így természetesen az Országos Népkisebbségi Újságírók Szervezetének is.

ERANIA

Kedd 5. 7¹/₄ és 9¹/₄ óra-on 10 ytatódik az óriási siker **Botány az operában**

Gaueso, Harpo és Ch'eo bohózata Kérdezzé meg ismerőset, az igazán forja, hogy ennyit még nem nevette filmnél, tehát ne mulassza el és nézze meg a legötletesebb sláger vígjátékot

Jön: ismét egy világszáger: **Az élet utia** Az orosz élet hí rajza. Mindenkinek látnia kell az oly sokat emlegetett világ mélységeit és berendezkedését

Fizessen elő az „Aradi Közlöny”-re!

A „Frontul Românesc” vezérel Arad-on

Vaida Alexandru beszéde Titulescu távozásának kulisszatitkairól

Nagygyűlés a Gloria-sportpályán — Birtolon Aurel nevezte ki Vaida a párt arad-i elnökévé

Hétfőn délelőtt tartotta meg kongresszusát Arad-on a Vaida Alexandru dr. vezetése alatt álló „Frontul Românesc” arad-megyei szervezete. A kongresszusra a falvakból több ezer résztvevő vonult fel, akiket már a kora reggeli órákban a villamosállomástól a városházáig terjedő útvonalon sorakoztattak fel. Délelőtt fél tizenegy órakor érkezett meg a városháza előtt felállított emelvényhez Vaida Alexandru dr. és vezérkara. A központi vezetőség részéről Vlad Aurel, Hatlegan Emil dr., Tilea Viorel dr., Popa Adam dr., Gherman mérnök, Vaida veje kísérték a „Frontul Românesc” vezérét, míg az arad-megyei pártvezetőség részéről Birtolon Aurel elnök, volt képviselő, Petica Petrilă dr. főtitkár, Omescu Cornel gyógyszerész voltak a kíséretben. Az arad-i pártvezetőség tagjai a menet élére állottak, majd pedig megkezdődött zeneszó mellett a felvonulás, amely tizenegy óráig tartott. Az egyes községi szervezetek tagjai felemelt karral köszöntek. A menet első felirata II. Carol királyt éltette, majd pedig a következő szövegű feliratok következtek: „Halálhíntetést követelünk a közvagyonok tolvajaira!” „Jobboldali kormányt akarunk Vaida-val!” „Követeljük a trösztök és kartellek feloszlását!” „Le a bolsevizmussal és támaszaival!” stb.

A menet a Gloria-sporttelepre vonult, ahol fél tizenkettőkor kezdődött meg a népgyűlés. Elsőnek Vaida Alexandru szólalt fel, aki az uralkodót éltette, majd pedig közölte, hogy a „Frontul Românesc” arad-i és arad-megyei elnökévé Birtolon Aurel-t nevezte ki. Ezután felkérte Birtolon Aurel-t, hogy vegye át a kongresszus elnökségét.

Birtolon Aurel intézett ezután beszédet a tömeghez. Ismertette a „Frontul Românesc” programját, majd pedig így folytatta:

— A „Frontul Românesc” pártok fölött áll és véget akar vetni az átkos pártpolitikának. Ezért minden románt keretei között akar egyesíteni.

Ezután a „Numerus Valachicus” elméletéről, valamint a megoldásra váró gazdasági kérdésekről beszélt. Utána Vlad Aurel szólalt fel, aki a nemzeti-parasztpártból való kiválás történetét ismertette, majd pedig Popa Adam az ilfov-i szervezet üdvözlését tolmácsolta. Ezután szólalt fel Vaida Alexandru dr., aki elsőnek szintén a nemzeti-parasztpártból való kiválásról beszélt.

— Nem mi hagytuk el a nemzeti-parasztpártot — mondotta — hanem a nemzeti-parasztpárt hagyta el a nemzeti eszmét. Fejvemetlennek minősítettek engem, valamint az engem követő tizenegy volt minisztert, mert a „Numerus Valachicus” megvalósítását kértük. Nem vagyunk antiszemita és nem vagyunk ellenségei a kisebbségnek, csupán azt akarjuk, hogy az ország javaiból a lakosság a nemzetiségtől számarányban megtehetően részesüljön.

Vaida Alexandru ezután külpolitikai kérdésekről beszélt.

— Tudom — mondotta — hogy népgyűléseken nem szoktak külpolitikai kérdéseket megvitatni, de jelenleg olyan fontos külpolitikai kérdések vannak napirenden, hogy szükségesnek tartom azok megvilágítását. Külpolitikánkat eddig tudvalevőleg Titulescu képviselte valóban kivételes tehetséggel. Számos szerződést kötött meg, az elmúlt évben azonban súlyos hibát követett el. Egyike volt azoknak, akik sürgették az Olaszország elleni szankciókat. Már az elmúlt év szeptemberében, szervezetünk c.uj-i gyűlésén kifejtettem, hogy ez nem helyes politika, mert Olaszország provokálását jelenti és mert nekünk Olaszország le-

győztese nem érdekünk. Ha Olaszországot legyőzték volna, akkor abba könnyen belebukhatott volna Mussolini is. Ha Mussolini megbukik, utána megy Hitler, ennek a két államférfiúnak a bukása pedig könnyen maga után vonhatja a bolsevizmus elterjedését Európában. Ugyanezen a gyűlésen felvettem a kérdést, hogy igaz-e az, hogy Titulescu kölcsönös segélynyújtási egyezményt akart kötni Oroszországgal? Ellene voltam ennek az egyezménynek, amelynek megkötését sikerült is megakadályoznunk. Ha ezt a szerződést megkötötték volna, Románia könnyen a jövő háború hadszínterévé változott volna át. Azt mondtam, hogy a mi számunkra a legnagyobb biztonságot az jelenti, ha Németország és Franciaország végleg kibékül és Titulescunak ebben az irányban kellett volna dolgoznia. Ugyanezért pedig Csehszlovákiának megnemtámadási szerződést kellett volna kötnie Németországgal.

— Azt mondják, hogy Hitlerista vagyok. Ha határainknak Hitler és Mussolini segítségével való megvédése hitlerizmust jelent, akkor vállalom ezt.

— Aki figyelemmel kísérte az eseményeket — mondotta Vaida — láthatta, hogy Németország nagykövete, Ribbentrop gyakran

utazik Londonba. Legutóbb Lloyd George kereste fel Hitlert. A francia bank kormányzója — bár Franciaországnak zsidó miniszterelnöke van — elutazott Berlinbe. Mellesleg jegyzem meg, hogy mi nem akaruk Franciaország belügyeibe avatkozni. de ő se avatkozzék a miénkbe! A német bankkormányzó is elutazott Franciaországba, sőt körutazott a balkáni államokban és egyedül Romániát hagyta ki, mert a román diplomácia nem dolgozott. Addig, amíg a nagy államok tárgyalnak és esetleg megegyeznek, mi kívül maradunk. Ezekért a hibákért kellett elsősorban távoznia Titulescunak. A sajtó egyrésze sonátkodik, hogy mit csinálunk Titulescu nélkül. Voltak már nekünk nagy embereink: Mihai Viteazul, Stefan cel Mare, I. Carol király, I. Ferdinand király, Ion C. Brătianu. Elhunytak, de a román nép mindig megtalálta azokat a vezetőket, akikre szüksége volt és ezért meg leszünk Titulescu nélkül is...

— Sokan kérdeik, hogy mikor akarunk kormányra jutni? Erre az a válaszom: mindaddig nem akarok kormányra kerülni, amíg az egész román népet nem tudom a „Frontul Românesc” soráiban.

Ezután Hatlegan Emil dr. szólalt fel, aki Vaida érdemeit méltatta, majd pedig Tilea Viorel dr. beszélt a párt ifjúsága nevében és azt hangoztatta, hogy a román nép érdekei csak a „Numerus Valachicus” alkalmazásával nyerhetnek kielégülést. A kongresszus ezután Vaida és a „Frontul Românesc” éltetésével véget ért.

Oradea-i jelentés szerint ott hétfőn a nemzeti-kereszténypárt tartott gyűlést, amelyen a párt központi részéről Leon Scridon képviselő vett részt. A gyűlés előtt felvonulást tartottak és a menet élén Athanasiady Jean arad-i ügyvéd vezetésével kékinges-roham-szrijias lándzsások vonultak fel.

Budapesti színésznő halálos autókatasztrófiája Olaszországban

két nappal az esküvője előtt

Budapestről jelentik: Dávid Zsuzsi színésznő, a Terézköruti Színpad és a Belvárosi Színház volt tagja, Budapest egykori szépségkirálynője, autókatasztrófia áldozata lett Olaszországban.

A huszonhétéves gyönyörű szép fiatal lány Viareggióban nyaralt és ott megismerkedett Bruno Castiglioni-val, egy dúsgazdag livornói cukor- és szeszgyáros fiával.

Az ifjú Castiglioni beleszeretett a magyar színésznőbe és megkérte kezét.

Dávid Zsuzsi igen-t mondott és — tekintve, hogy a fiú családja azt akarta, hogy mennél előbb megesküdjének — Budapestre jött, hogy megszerezze a szükséges okmányokat, majd pénteken Livornóba utazott. Megállapodtak, hogy

hétfőn tartják meg az esküvőt és Dávid Zsuzsi szülei vasárnap utaztak volna Olaszországba, hogy résztvegyenek leányuk esküvőjén.

Szombaton este Dávid Zsuzsi édesanyját felhívta telefonon a vőlegény anyja. Csak ennyit mondott a telefonba:

— Zsuzsikával baj van, meg kell operálni, jöjjen le a mamája.

Castiglioniné ezután már le is tette a kagylót. Dr. Bencke Zoltán, Dávidék jóbarátja telefonon felhívta Livornót, de nem adtak semmi felvilágosítást. Szombaton este 11 órakor távirat érkezett Dávidékhoz:

— Azonnal jöjjenek, Zsuzsika este tíz órakor meghalt.

— így szólt a sürgöny.

Dávid Izsák a szerencsétlenség hírére eszméletlenül esett össze és most is súlyos beteg fekszik lakásán. Dávidné erőt vett magán és

vasárnap reggel egy ismerősük kíséretében Livornóba utazott, hogy ott lehessen leánya esküvője helyett — a temetésén...

Vasárnapra tisztázódtak a szerencsétlenség részletei: a színésznő és vőlegénye kirándulást tettek egy autón, amit a fiatalember vezetett. Az autó Livorno határában még tisztázatlan körülmények között fölborult és úgy a vőlegény, mint a menyasszony súlyos koponyaalapi törést szenvedtek, Dávid Zsuzsa meghalt. Castiglioni állapota életveszélyes.

Paktumot kötött

a banat-i Magyar Párt a nemzeti-parasztpárttal a timişoara-i választásokra

Timişoara-ról jelentik: A küszöbön álló megyei és városi tanácsválasztások előkészületei serényen folynak. A megyei tanácsválasztásokon a következő listák küzdenek: 1. Ifj liberális-párt, listavezető: dr. Coste Iuliu. 2. Nemzeti-parasztpárt, listavezető: Sever Bocu. 3. Keresztény nemzeti párt, listavezető: dr. Bogdan Anton. 4. Ionian-párt, listavezető: dr. Cornel Petrovici.

A városi tanácsválasztás listái ezek: 1. Nemzeti-parasztpárt: Éljelölt: dr. Gabor Livius. 2. Nemzeti radikális-párt: Éljelölt: dr. Cornel Petrovici. 3. Nemzeti liberális-párt: Éljelölt: dr. Comsa Augustin.

A tanácsválasztásokkal kapcsolatosan a nemzeti-parasztpárt megegyezést kötött a Magyar Párttal és a szociáldemokratákkal. A listán szerepelnek a szerbek és a bolgárok jelöltjei is. A Magyar Pártnak a nemzeti-parasztpárttal kötött megegyezése több feltételhez kapcsolódik. Ezek: 1. A megyei katolikus és református templomok évi 100 ezer leies épületrestaurálási segélyt kapnak a megyei alaptól. 2. Annak a törekvésnek a támogatása, hogy az állami iskolák magyar szekcióinak megüresedett helyei magyarokkal töltsenek be. 3. A banat-i magyar közgazdasági egyesület évi 20 ezer lejt kap gazdajutalmak céljaira.

Ünnepi kalácsok legkiválóbb minőségben megrendelhetők: Weisz Ierakat, P. Avram Iancu No. 13. Telefoni rendelések 365. 4822

Fegyverben a földgolyó

Légicsata Metropolis felett

Irta: WALDO ROBESON

Ma reggel nemcsak Metropolis, de az Ellenséges Ország fővárosának uccáin is megszólaltak az Ellenséges Ország a támadásra koncentrált egységei indultak el ellentétes irányba, de míg Metropolis a fősúlyt a védekezésre fekteti, addig az Ellenséges Ország a támadásra koncentrált. Teszi ezt főleg azért, mert övé a kezdeményező lépés és azonkívül az ő légiflottája nagyobb.

Jelenleg a metropolisi légiflotta támadó része már utban van az Ellenséges Ország fővárosa és különböző pontjai felé. A nagyobbik részt azonban a védelemre tartják fenn. A védelem vadászrajai egyre magasabbra emelkednek, mert az ellenséges légiflotta hatalmas magasságból kezdi a támadást. Versenyfutás kezdődik felfelé és ezt a védőflotta gépei nyugodtabban végezhetik, mert üzemanyaguk kifogyása esetén jólismert hazai területen szállhatnak le, míg a támadóflotta gépei, amelyek aránylag kevés üzemanyagot vihetnek magukkal, megkezdtek játékkukat a halállal. Náluk fontosabb a megfelelő tonnaszámu bombakészlet, mint az üzemanyag.

A bombavetők „lépcsője“

Mind a két félen csak a nappali bombatámadásoknál alkalmazott repülőgépeket küldték harcra, az éjjeli támadásra használt gépek még a hangárban pihennek, de végveszély esetén nappal is a levegőbe emelkednek.

A nappali bombázó repülőegységek „lépcsőt képeznek“. A három repülőgépből álló raj és a kilenc gépből álló század nem elég nagy hatású a bombatámadás esetén. Az Ellenséges Ország légiflottája két-három századból álló lépcsős egységekben indítja a támadást. Ez a lépcsős alakzat induláskor hasonlít a vadludak húzására azzal a különbséggel, hogy a repülőgépek nincsenek egyenlő magasságban. Erre azért van szükség, hogy a repülőgépek egyszerre működésbe hozhassák összes gépfejtőiket, ami által az ellenséges vadászokkal szemben szinte utat söpörnek maguknak a levegőben.

Az ellenséges flotta két támadást megnyitó ezrede lépcsős alakzatban rögtön nagy magasságra emelkedett a határ felett és azután négyezer méter magasságból, leállított motorral siklik lefelé. Amikor kétezer méter magasságra ereszkedtek alá és Metropolis felett vannak, egymásután eresztik el bombájukat.

Bombazúpor és ködburok

A bombák egyrésze még a város előtt lecsapódik, némelyik a városon túl robban, de néhány talál. Tüzoltókocsik, mentőautók, idegtépő szirénahugással robognak a város uccáin. Közben a metropolisi vadászrepülőgépek már vivják a harcukat az ellenséges gépekkel. Metropolis fölött és körül már félóránál repülnek a ködökádó gépek, hogy elvégezzék a város burkolását. Nemcsak Metropolit burkolják ködfellegbe, hanem messzi környékét is, nehogy a repülőgépek az elködösített terület révén tudják meg, hogy hol fekszenek a nagyváros különböző fontos épületei. A ködfelleg sűrű gomolyog a város felett, szerencsére aránylag szélesedve van. A város uccáin a rendőrségen, tüzoltóságon és a mentőkön kívül senkisésem tartózkodik. A lakosság az óvóhelyeken szorong, a nagyváros élete teljesen megbénult. A tüzoltók poroltó-készülékkel dol-

goznak, hogy a lángokat minél hamarabb elfojtsák.

A határ és Metropolis között többhelyütt légi csata folyik a védők vadászrepülőgépei és a támadó bombavetők között. Gépek lángolva csapódnak le a földre, vagy csak a földön robbannak fel. Metropolis központjába pillanatonként futnak be a jelentések vidékről, különböző osztályparancsnokságokról. A metropolisi támadóflotta működéséről még semmi hír nem érkezett: nyilván nem érkeztek el még az Ellenséges Ország fővárosába.

Bombóznak a légelhárító ágyúk, zuhannak a repülőgépek. A légelhárító ütegek belső védelmi gyűrűje tüzburával védi a várost, a védelmi övön keresztül jutott gépek most újra a magasba szállnak és a ködfelleg különböző pontjaira dobják robbanó bombáikat és gázbombáikat. Azok az ellenséges gépek, amelyeket a légelhárító ütegek találtak éppen a város fölött ért, lezuhannak ugyan, de velük zuhan a többonnás bombakészlet is.

Alig félórája indult meg a légitámadás: máris két nagyváros uccáin hömpölyög a gáz, robognak a gázálarcos tüzoltókkal megrakott tüzoltóautók, a mentőautók és közben a gázbiztos fedezékekben, a földelotti nagy hombarokban a lakosság halálos szorongással vár. A mindenütt felszerelt nagy

Légiflották harca

A metropolisi támadó légihadosztály most meg egymásután küldi a jelentéseket: a véderő tulerőben van. Alig néhány bombát tudtak az ellenséges fővárosra dobni. A metropolisi hadvezetőség tudatában annak, hogy az ellenséges léghaderő újult erővel fog támadást intézni, szétküldi az éterbe azt az erősen titkolt jelszót, amely utasítja tulajdon támadóflottáját, hogy a flotta zömével térjen haza Metropolis védelmére, illetve a támadó repülőgépek háttámadására. A metropolisi támadóflotta egy kisebb része ott maradt az ellenséges főváros környékén és fokozott tevékenységet fejt ki, hogy lehetőleg minél keőbb vegyék észre a hatalmas magasságokba emelkedett és hazarepült gének távollétét. Ezeket a gépeket majd más gépek fogják leváltani. Közben a hazatért támadógépek a vidék különböző repülőterein újabb üzemanyagot vesznek fel és háttámadják a Metropolit támadó flottát.

A hadüzenet nanján a légitámadás teljes erővel voltaképpen csak néhány órája folyik. Metropolis a hatalmas légiflotta által megtámadott város azonban mégsem az a romhalmaz, mint amilyenek rótpisztikus elképzelések alapján hinnők.

Oh, a bombák sok pusztítást végeztek, kivált a gyuítóbombák, amelyek miatt a tüzoltóknak akadt sok dolguk, de a légitámadásnak nagyobb volt az erkölcsi hatása, mint a fizikai.

Sok helyen hullott le gázbomba, de ezeket a helyeket és környéket az erre kirendelt osztagok páztalanították. A mérleg a légitámadás vége után: harminc kisebb-nagyobb bérház és három fontos középület teljes pusztulása és körülbelül fele anynyinak részleges elpusztulása. Nem sokkal több emberéletben esett kár, mint egy nagyobb tömegszerencsétlenség alkalmával, pedig itt egy hatalmas ország igen egyszerű légiflottájának támadása zajlott le.

A polgári lakosság, amikor előkerül az óvóhelyekről, már kissé nyugodtabb. A légitámadás közletről élmény alakjában nem olyan szörnyűséges, mint ahogy elképzeltük és most látjuk csak, hogy milyen fontos munkát végzett a légvédelmi központ, amikor megszervezte a légvédelmet és kioktatta a lakosságot a légitámadás esetén való viselkedésre. A lakosság tudja, hogy a háboru nem ért véget, hogy esetleg ma éjszaka vagy holnap vagy egy másik éjszaka újabb támadás várható, de erkölcsi ellenállása, bátorsága, éppen a jól megszervezett légvédelem miatt, jó és az ellenséges

hangszórók most már ötpercenként adják le a biztató jelentéseket, de közben fent az uccákon egymásután megszólalnak az önműködő gázjelzőkészülékek ismert szirénahangjai és mindenki tudja, hogy az uccákon gáz lebeg. A hatalmas gáztalanító teherautók szélturbináikkal robognak az uccákon, de közben Metropolisra repülőgéproncsok és bombák zuhannak.

A polgárság nem lát semmit, csak a légiháboru szörnyű hangjait hallja. A falak állandóan remegnek a szinte pillanatonként bekövetkező robbanásoktól és néha egy menydörgésszerű robaj jelzi, hogy a közelben hullott alá egy bomba. A fülsiketítő hangok kakofóniája hullámszik, hol erősödik, hol gyengül. Komoly, mély, rokonszenves férfihang beszél a hangszóróból, nyugalomra inti a lakosságot, közli hogy csak néhány ellenséges gép tudott tuljutni a védelmi gyűrűn és valószínűleg néhány percen belül már örvendetes hírt jelenthet: az ellenséges légitámadást visszaverték. De hiába minden, az izgalom egyre erősödik. A tehetetlenség, a téttenség, a fedezékek nyomott légköre, a robbanások iszonyatos harsogása végzi az idegromboló munkáját. Egyes fedezékekben a rendőrségnek már munkája akadt: hisztérikusán visító nőket, dühöngő férfiakat kell lecsendesíteni.

Most váratlanul mintha lanyhulna a harc. A támadóflotta egy része magasba emelkedve visszafordult a közeli határ felé, hogy üzemanyagot és újabb bombarakományt vegyen fel. Most a légiháboru eltolódott Metropolis felül és a határok mentén folyik tovább. Vadászrajok küzdenek egymással, határmenti légelhárító ütegek működnek és Metropolis központi hadvezetősége utasítja rádió. Höfert, közölje a lakossággal, hogy 131 ellenséges repülőgépet megsemmisítettünk, amivel szemben a mi légi haderőnk vesztesége aránylag csekély: 44 gép. Nem közli azonban a jelentés, hogy milyen veszteséget szenvedett Metropolis légi flottájának támadásra beosztott része az Ellenséges Ország fővárosána: környékén.

légitámadás éppen azt a célját nem érte el, amelyet pedig elsősorban akart elérni: nem tudott pánikot keltetni.

Következő cikkünk:
**ÉJSZAKAI LÉGITÁMADÁS
EGY NAGYVÁROS ELLEN.**

Nyaralási történet

Mig a gazdái távol voltak, a cseléd kisajátította a lakást

Bucuresti-ből jelentik: Vakmerő lopás tetteseit tartóztatta le a rendőrség. Alb-nopol Petre fővárosi ügyvéd és felesége Sinaia-ba utaztak és a lakást a cseléd, Hodo-ba s Margareta gondjaira bízta. Az uriaszony nem vitte magával körülbelül 200 ezer lei értékű ékszereit, hanem azokat a szekrényébe zárta. A cseléd gazdáinak távolléte alatt felvette asszonya elegáns ruháit és mulatságokat rendezett az elegáns lakásban. Megismerkedett két fiatalemberrel: Ludwig József és Constantinescu Cristodoloval, akik élet-halálra udvaroltak a leánynak. Az egyik mulatság alkalmával a cseléd feltörte a szekrényt és magára aggatta a negyedmillió lei értékű ékszereket. Ez a körülmény a két fiatalembert vakmerő terv keresztülvitelére bírta. Egy este lejtatták a leányt, aki eszméletlenül feküdt a szobában, majd ellopták az ékszereket, amelyeket egy Marcus Aron nevű kereskedőnek adtak el. A leány nem tett feljelentést, de tegnap hazaérkezett az ügyvéd és felesége, akik felfedezték a lopást és jelentést tettek a rendőrségnek. Huszonnégy órás nyomozás után, ugy a cseléd, mint a két fiatalember és az orgazda a rendőrség kezébe került.

CENTRAL 5, 7 1/4 és 9 1/4 órákor
Utoltjára!
Szudáni őrjárat.
(Az utolsó erőd). — CARY GRANT, GERTRUDE
MICHAEL, CLAUDE RAINS
Holnap remier: Válás után
Sylvia Sidney és Herbert Marshall.

Ha Budapestre jön, étkezzen a Hangli vendéglőkben

Dunapart.

Kitűnő zene. Elsőrangú konyha.

Olesó árak.

Tulajdonosok:

Ronai Testvérek, Vigadó-tér

Hirdessen az Aradi Közlönyben

HIREK

Londoni előkészületek

Anglia a jövő év májusában koronáz. VIII. Edward királynak teszik a fejére ősel koronáját. Ez lesz a harminckilencedik királykoronázás Angliában és valamennyinél fényesebbnek ígérkezik. Külön koronázó bizottságot alakítottak, amelynek elnöke a yorki herceg, alelnöke pedig a norfolki herceg. A tagok között helyet foglalnak Anglia, Kanada, Ausztrália, Újzéländ, India és Délafrika képviselői. Írország hiányzik a bizottságból, miután De Valera kilelentette, hogy az ír kormány hivatalosan nem vesz részt a koronázáson.

Művészek dolgozzák ki a terveket, amelyek szerint a koronázási menet utvonaltát díszítik és lobogózzák. A Westminster-apátság belsejében emelvényeket állítanak fel 8800 ülésel. A templom órlási oronájának kijáratára 20.000 fontot irányoztak elő. A szentélyt világoskék, ezüstszürke és aranybrokát kárpittal borítják. A nemestestőség, az alabárdosok és a Tower őrsége új egyenruhát kap, amelynek darabja ötven fontba kerül. Összesen ezer lven egyenruha készül. A legutóbbi koronázás óta száznyolcvan új főnemest neveztek ki, ezek mind új vörösbársony-nalástot csináltatnak, amelyek darabja kétszáz fontba kerül. Az angol szövögyvárakban már szövik is a bíborbársonyt, amely lassan készül, mert a legügyesebb munkás is csak legfeljebb 3-4 vardot tud hetenkint előállítani belőle. A palástokra rengeteg hermelin kell s ennek ára már is száz százalékkal emelkedett.

Londonba a koronázásra három millió idegent várnak. A legtöbb szálloda valamennyi szobáját már lefoglalták előre. Az idegenek legalább hatvan millió fontot hagynak majd Angliában. A Westminster közelében egy-egy ablakért, ahonnan jól lehet a meemet látni, már most tíz-tizenöt fontot ajánlanak. Rengetegen érkeznek majd Amerikából és a hajózárságok már most külön halójáratokat szerveznek.

— MELEGEBB IDŐ! A hőmérséklet némi emelkedése, élénk déli szél, több helyen reggeli köd és nyugatról lassu borulás várható.

— Fogadtatások Sinaiban. Bucuresti-ből jelentik: Sinaiban holnap, kedden iktatják be dr. Niculescu Alexandrut, a blaj-i új gör. kath. érseket. — Ugyancsak holnap fogadja az uralkodó Sinaiban kihallgatáson Thierryt, Franciaország új bucuresti-i meghatalmazotti miniszterét, aki megbízólevelét mutatja be Carol királynak.

— Hazaérkezett Olaszországból Mihai nagyvajda. Bucuresti-ből jelentik: Ma reggel a nemzetközi gyorsvonattal, a szerelvényhez csatolt különkocsiban Firenzéből jövet Sinaiba érkezett Mihai nagyvajda. A nagyvajda társaságában tartózkodtak Grigorescu és Condiescu tábornokok, királyi szárnysegédek. Az állomás perrieronán az érkezőket Radu kapitány és Mihailescu őrnagy szárnysegédek fogadták. A nagyvajda társaságával a Foisor-kastélyba hajtatott.

— Edward angol király Zürichből utazik haza. Zürichből jelentik: Edward király ma délelőtt a bécsi gyorsal megérkezett Zürichbe. Azt hiszik, hogy a király még délután tovább utazik Londonba, azzal a repülőgéppel, amely tegnap érkezett meg Zürichbe az angol király részére.

— A holland trónörökös nő eljegyzése. Ámszterdamról jelentik: A holland országgyűlés holnap tartja meg ülését, amelyen Vilma királyné személyesen jelenti be leányának, a trónörökös-nőnek eljegyzését. Az ülésen jelen lesz a trónörökös nő és a vőlegénye is. Ugy tudják, hogy az esküvőt néhány hét múlva megtartják és a fiatal pár utána Holland-Indiába megy.

— Ma kezdik meg a francia hadgyakorlatokat. Párisból jelentik: Holnap kezdődnek meg Franciaország délnyugati részén a hadgyakorlatok, Toulouse mellett a spányol határ közelében. A gyakorlatokon három hadosztály vesz részt és a gyakorlatok közvetlenül csatlakoznak a délkelti manőverekhez.

— Kielégítő a magyar miniszterelnök állapota. Budapestről jelentik: Borsos József dr. egyetemi tanár, Gömbös Gyula miniszterelnök aradi származásu kezelőorvosa, ma a müncheni szanatóriumban meglátogatta a magyar kormányelnököt. Magánértesülések szerint a tanár a magyar miniszterelnök egészségi állapotát kielégítőnek találta. Az Esti Kurir értesülése szerint Gömbös Gyula szanatóriumi kezelése alatt csak Hitler helyettesét, Hess Rudolfot és Neurath báró német birodalmi külügyminisztert fogadta rövid udvariassági látogatáson.

— Német katonai felvonulás Nürnbergben. Berlinből jelentik: (Rador). A külföldi követségek katonai attaséi Nürnbergbe utaztak, hogy résztvegyenek a német hadsereg felvonulásán. Orlov szoviet katonai attasé is jelen lesz az ünnepélyen.

— HAVAZOTT A HEGYES VIDÉKEKEN. Bucuresti-ből jelentik: Ugyszólván az ország egész területén szokatlanul hideg időjárás uralkodik. A hegyes vidékeken havazott. Predeal-on, Brasov-ban és Észak-Bucovina-ban többcentiméteres hóréteg borítja a hegyeket.

— Még létezik önálló abesszin kormány? Port Saidból jelentik: (Rador). Imru herceg, a görög abesszin kormány miniszterelnöke valamennyi civilizált országhoz felhívást intézett, kérve, hogy „igazságos” ügyük érdekében védelmet nyújtsanak nekik a Népszövetség legközelebbi ülésén.

— Meghalt Sziklay Kornélné, Szilassy Róza. Budapestről jelentik: Hosszabb betegeskedés után 74 éves korában meghalt a magyar színpadnak évtizedeken át volt legelső komikája, Sziklay Kornélné, Szilassy Róza. A nagy művésznő 1913 óta teljesen visszavonultan élt mostanáig.

A spenót alkonya

Newyorkból jelentik: Mindannyiunk gyermekkorának réme, a spenót, haldoklik. Már a múltban is akadnak forradalmárok, akik babának bélyegezték a spenót nagy tápértékéről elterjedt híreket, de az úgynevezett „egészséges” ételek közt elfoglalt előkelő pozícióját megdönteni nem tudták. Most végre a Yale-egyetem két tudós professzora, dr. M. K. Horfitt és G. R. Cowgill kimutatta, hogy a spenót tápértéke csak legenda. A tudósok minden vita nélkül elismerték, hogy a spenótban tényleg sok vas és calcium van, de aztán bebizonyították, hogy a spenótban lévő vas és calcium legnagyobb részét az emberi szervezet nem képes megemészteni. A professzorok különben egy olyan szerkezetet találtak ki, amely pontosan kimutatja egyéb ételekről is, hogy mennyire hasznosak az emberi szervezetre. A spenót után nemsokára sor kerül a sárgarépa, a girze és a többi gyermekkinzó eledelre, végre világosság fog derülni a gyermekszobák rémeire.

— A belügyminiszter elé került a „Sárosi-ügy”. Budapestről jelentik: A Sárosi-ügy még mindig nem simult el. Sárosi a „8 Órai Újság” munkatársának kijelentette, hogy ügye jelenleg a belügyminiszter előtt van. Becsületszavát adta, hogy mindig magyar futballista marad, akárminlyen irányban történik meg a döntés.

Fiuk, lányok jöjjetek!
Mindent olcsón vehettek:
Egyedül csak POLGÁRNÁLI
Ahol ajándék is vár.
4241
Bul. Reg. Ferdinand 13. (Unirel párkál szomben.)

— GYLKOSSÁG AZ OPERAHÁZBAN. Rio de Janeiróból jelentik: Az itteni színház tegnapi előadásán, amikor a „Traviata”-t játszották, Pessoa volt pénzügyi államtitkár több revolverlövessel megölte Sarcinelli ismert hegedűművészt. A gyilkosságot a volt államtitkár állítólag féltékenységből követte el.

— Író- és tanszerek Császár papíráruházában, Select-mozgó mellett.

Muzikalitás

— Kérlek, szívem, játszd valamit Wagner-től, hogy gyorsabban száradjon a tartós-hul-lámom...!

SEBES ILI tornaiskolájában

beiratkozások szeptember
15-én kezdődnek a zsidó-
iskola tornatermében. 4252

Templomszentelés Gai-ban

Impozáns ünnepség keretében szentelte fel az arad-i görög keleti egyház új gai-i templomát. A felszentelési szertartást dr. Magier Andrei püspök végezte nagy papi segédlettel. A templomszentelési ünnepség egyházi része reggel 9 órakor vette kezdetét és ekkor már több ezer főnyi tömeg lepte el az új görög keleti templom környékét. Ekkor érkezett meg Andrei püspök is a papságtól körül-véve, akik között ott voltak dr. Ciuhandu szentszéki tanácsos, Vatian Traian főesperes, továbbá Popovicu, Tandreu, Mihutiu, Parvu arad-i és Ionescu gai-i lelkészek. A püspököt és kíséretét a gai-i hatóságok fogadták ünnepélyesen, majd a fogadtatás után nem sokkal kezdetét vette a templomszentelési ünnepség, amelyet Magier püspök fényes papi segédlettel végzett el.

A templom felszentelése után Andrei püspök magasán szárnyaló beszédet intézett a gai-i lakossághoz. A beszéd után megtörtént az új templomban az első ünnepi istentisztelet is, amelyen a tanítók énekara Lugojanu lelkész vezetésével működött közre. Utána a püspök áldást osztott. A felszentelési ünnepségen az arad-i közéleti előkelőségek közül megjelentek Marcus Mihai dr., a Banca Nationala administrator delegu-eje dr. Cotioiu Romulus polgármester, dr. Bejan Romulus alispán, Vulpe Iosif alpolgármester, dr. Botis Teodor, a Vörös Kereszt egyesület elnöknője, Kovincity Uros, görög keleti szerb főesperes és még számszerűen ezenkívül jelen voltak a különböző egyesületek és testületek küldöttségei.

Az ünnepséget közebed követte, amelyen elsőnek dr. Cotioiu Romulus polgármester mondotta az első felköszöntőt, azután Marcus Mihail dr., Leucuta főesperes, Ionescu lelkész és még többen szólalnak fel. Este nívós hangverseny volt, amelyet hajnalig tartó táncmulatság követett.

Az új görög keleti templom építője Marian építész volt, aki Tóth timişoara-i mérnök tervei alapján építette fel az új templomot, amely nagy külső vonalaiban, mint belsejében modern stílusú, gönyörű alkotás. A faszobrászati munkálatokat Pantea Gheorghe, az asztalos munkákat Boanca készítette, míg a templom művészi freskói Ulriel ismert arad-i festőművész alkotása.

— Megkezdődött a „kaszás-keresztesek” himn-pöre. Bácsalmásról jelentik, hogy az itteni köz-ségházán ma kezdte meg a pécsi törvényszék büntetőtanácsa annak a nagyarányú politikai bűnpernek a tárgyalását, amelynek vádlottja a kaszás-keresztes mozgalom 130 résztvevője. Mint ismeretes, a Iánoshalma környékén leleplezett kaszás-keresztes mozgalom főhüségének ügyét a törvényszék már letárgyalta és ítéletet is hozott. Dö-szörmény Zoltán fővezér és társai ellen. Most a mellékszereplők kerültek a bíróság elé. A tárgyalás első napján a személyi adatok felvételét végezték el. Valószínű, hogy a tárgyalás 8 napig fog eltartani.

— Ha el van dugulva és gyomra rossz, folyami módik azonnal a természetes „Ferenc József” keserűvizhez, mert ez már csekély, alig egy pohárnyi mennyiségben is gyorsan, biztosan és mindig kellemesen kitisztítja az emésztés útjait és friss közérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

— Gaál Franciska kilkeresztelkedik. Budapestről jelentik: Péntek délelőtt megjelent a pesti izraelita hitközség rabbi-hivatalában Gaál Franciska, aki bejelentette dr. Groszman Zsigmond főrabbi előtt, hogy elhagyja a zsidó hitet. A rabbi-hivatal vezetője hideg udvariassággal tudomásul vette a bejelentést, de megkérdezte, hogy vajon mi az oka a vallásváltotatásnak. A művésznő kitérését házasságkötésével indokolta meg. Er-dekes, hogy Gaál Franciska egy év előtt már el akarta hagyni szülei vallását, akkor azonban visszalépett elhatározásától.

— Író-, rajz-, tűzet, táskák Kerpelnél.
— A Tornaegyesület turista-osztálya közül az érdekeltekkel, hogy a Retezat-i túraengedély a minisztériumból megérkezett, így a három napra tervezett autókamion körutrát az eredeti beállítás szerint szeptember 18., 19. és 20-án: péntek, szombat és vasárnap tartják meg.

Új rend a kisebbségi vallásoktatásban

Angheliescu közoktatásügyi miniszter rendelete a hitoktatás rendjéről és módjáról.

Bucuresti-ből jelentik: Angheliescu közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki a katolikus és református növendékeknek az állami iskolákban való vallásoktatásával kapcsolatban.

A rendelet értelmében a katolikus, illetőleg református növendékekből csoportokat kell alakítani egy rendes osztály létszámának megfelelőleg. A vallásórákat az iskola helyiségében kell megtartani, hogy az igazgató ellenőrzést gyakorolhasson. A vallásoktatás a növendékek nemzeti nyelvén történik.

Nem engedhető meg egyetlen növendék vallásoktatása sem más kisebbség nyelvén, mint amely kisebbséghez a növendék tartozik. Ha az egy osztályhoz tartozó növendékek különböző nyelvűek, akkor az állam nyelvén történik az oktatás. A heti órák száma nem haladhatja meg a hivatalos tantervben előírt óraszámot.

Minden egyházmegye köteles a területén levő iskolák számára az illető egyházhoz tartozó növendékek részére a minimális vallásoktatási tantervet megállapítani és ezt a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak jóváhagyás céljából beterjeszteni. Nincs megengedve, hogy olyan tananyag kerülhessen előadásra az iskolában, amely ebben a tantervben nem foglaltatik. Az oktatás során nem használhatók külföldről származó vagy a minisztérium által nem engedélyezett tankönyvek.

Nincs megengedve, hogy a növendékek más kategóriák által rendezett előadásokon, bibliárákon vegyenek részt vagy egyesületi tevékenységet folytassanak.

A vallásoktatás csakis olyan egyénekre bízható, akiknek papi végzettségük és minősítésük van. Laikus személyek vallásoktatásra nem alkalmazhatók.

A hittantanároknál a román nyelv tudása és a román állampolgárság elengedhetetlen feltétel.

Igy szólnak a rendelkezés lényeges utasításai. Amíg a szöveg szó szerinti anyaga nincs kezünk között, nem tudhatjuk pontosan azt, hogy mit is jelent az új rendszer.

Francia-lengyel gazdasági tárgyalások

Varsóból jelentik: Paul Bastide francia kereskedelemügyi miniszter fontos tárgyalásokat folytatott a lengyel kormánytényezőkkel a két országot érintő gazdasági kérdésekről. Elhatározták, hogy a két ország gazdasági képviselőiből állandó bizottságot szerveznek. Az új lengyel-francia kereskedelmi szerződés megkötésére rövidesen sor kerül.

— ZÜRICH I ZARLAT. Páris 20.20 és egyenlő, London 15.54, Newyork 306.87, Milánó 24.15, Amsterdam 208.27 és fél, Berlin 123.40, Prága 12.68, Varsó 57.80, Belgrád 7.00 Bucuresti 2.50.

— Az osztrák külügyi államtitkár Rómában. Rómából jelentik: Schmiedt Guido osztrák külügyi államtitkár este 7 óra 15 perckor Rómába érkezett. Az állomáson Bastiniani külügyi államtitkár fogadta. Az osztrák államférfi kedden Ciano gróf külügyminiszterrel és Mussolinivel tárgyal, majd pedig XI. Pius pápánál jelenik meg kihallgatáson.

— Trocki Katalániában kíván letelepedni. Trocki kérvényt juttatott el a katalán kormányhoz, amelytől letelepedési engedélyt kért.

— Tánzos Gábor magyar tábornok súlyos autószerencsétlensége. Budapestről jelentik: Súlyos autószerencsétlenség érte hétfőn délután Tánzos Gábor tábornokot, aki több ízben képviselte Genfben Magyarországot főmegbízotti minőségben. A tábornok autótaxin a Hungária-szállodában levő lakására a jutott, a taxi azonban a Mária Valéria-ucca sarkán összeütközött egy másik autóval. A szerencsétlenség következtében a tábornok halántékán súlyosan megsérült és eszméletlen állapotban szállították a Fásor-szanaszatóriumba. Itt Tánzos Gábor tábornok rövidesen magához tért. A tábornokot Adám tanár vette kezelés alá.

— MA az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOJTEK, Boulevard Regina Maria.
DANCIU, Piața Mihai Viteazul.
BERNAT, Lângă Gara (vasútállomásnál)

AZ ÚJ AUFRICHT FATELEPEN
Str. Dimitrie Raicu 15-17.
Gyermekkorház mellett (a városi kertészet felé)
legjutányosabban szerzi be
TÚZIFA, FENYŐFA, CSERÉP SZÜKSÉGLETÉT
CONSUM- és INLESNIREA-tag. 4170 TELEFON 69.

— Betörték a Vigyázó-villába. Budapestről jelentik: Az elmúlt éjszaka betörték a Magyar Tudományos Akadémia tulajdonát képező, Rákócsereszturon levő gróf Vigyázó-villába. Ezt a villát gróf Vigyázó Ferenc hagyta az Akadémiára, amely muzeumnak rendezte be és egyik termében helyezte el a Vigyázó-család vagyonokat érő ékszereit. A betörők 100.000 pengő értékű gyémánt-ékszert vittek magukkal. A rendőrség megindította a nyomozást.

Őszi divatujdonságok,
kabát, kosztüm és ruhaszövetek nagy választékban
SZMUTNY
divatruházban. Str. Metianu 2. 4249

Egyszerű történet

A gyönyörűen kivillagított oceánjáró az egyenlítő felé közeledik. „Hölgyeim és uraim! — mondja estebéd után a kapitány — rövidesen áthaladunk az egyenlítőn és ezt ősi tengerész-szokás szerint vidáman óhajtiuk megünnepelni. A szalonban előadást rendezünk, kérem, jelenkezzenek azok, akik az utasokat szórakoztatni akarják.”

A jelenkeztek között van egy angol bűvész is, ő a nagy attrakció, akinek segítőtársa egy gyönyörű színes papagáj. A papagáj a bűvész minden száma után elrikoltja magát:

— Was'nt a wonderfull trick?! Ugy-e egyszerű trükk volt?!

A bűvésznek következik a főmutatója. Felgyüri a kabátját s elkezd a mondókáját, hogy „Ladies and gentlemen”... — ebben a pillanatban irtózatossá robaj rázkódtatja meg a levegőt. Kazánrobbanás, az oceánjáró a levegőbe repül! Félóra múlva a csendes tenger gyönyörű kék tükrén néhány deszkadarab uszik csupán, a fényes hajó utolsó földi maradványai. Az egyik ilyen roncsos szomoruan és csúszpon ül a bűvész papagája, büszke tarka tollazata maradéktalanul lepörkölt. Széjjelenéz, majd elrikoltja magát:

— Was'nt a wonderfull trick?!

Urileányokat tanítok varrni és szabni

Legrövidebb időn belül már saját ruháikat önállóan el tudják készíteni.

Cím: Dénes Klári, Piața Avram Iancu No. 10. 4308

— Orvosiilag rendelt speciális gyógyhaskótket Salvator-cégnél (P. Avram Iancu 21.) készítik legzsakszerűbben.

Valódi lipesei festésű ezüst, patagon, barna és fekete rókák

érkeztek

Samt és Scheuermann

szücsökhöz 4317

Óriási meglepetés

Az Austria nyerte a Középeurópa-Kupát

Austria-Sparia 1:0 (0:0)

Prágából jelentik: A Középeurópa Kupa döntőjének második fordulóját vasárnap játszották le Prágában. A bécsi meccsen 0:0 volt az eredmény és ezért a nagy favorit az otthonában játszó csehszlovák csapat volt. A Spartát azonban elérte a favoritok végzete, mert megérdemelt vereséget szenvedett 30 ezer néző előtt, nemek küzdelem után. A mérkőzés és a Kupa sorsát eldöntő gólt a második félidőben Jeruzsálem költe.

Kétezer ember zarándokolt Radna-ra Arad-ról

Páratlanul nagy érdeklődés jegyében tartotta meg ezévi radna-i bucsuját az arad-i katolikus társadalom. Megközelítőleg mintegy kétezer ember vett részt a nagyszabású zarándoklaton, amelyet Lakatos Ottó dr. plébános, kiérdemesült rendfőnök, Kulcsár Kálmán és Szalay Albert lelkészek vezettek. A zarándokok pontos számát nem lehet tudni, minthogy a bucsusokat szállító négy különvonaton kívül a rendes vonatjáratokkal is igen sokan ke-resték fel a napsugaras, szép őszi napon a radna-i kegyhelyet. Mint ismeretes, a bucsu tulajdonképpen időpontja Kisboldogasszony-napja volt, az arad-i katolikusok azonban minden évben a zarándokok nagy számára való tekintettel az ünnepet követő vasárnapon zarándokolnak Radna-ra.

Radna forgalma vasárnap valóságos mekkét. szereződött, amikor a különvonatok reggel egymásután futottak be az állomásra az arad-i zarándokokkal. Fél kilenc órakor vette kezdetét a mise az ősi radna-i templomban. Az istentiszteletet Lakatos Ottó dr. plébános celebrálta, a Jézus Szíve gyermekénekkar közreműködésével. Ugyanekkor volt a közös áldozás is, amelynek során Lakatos Ottó dr. plébánosnak Szalay Albert hitoktató lelkész segédkezett. Dél előtt 10 órakor a Kálvária-hegyen „keresztút-járás” volt, amelyen a hívők meglepően nagy számban vettek részt. A Szent Ferenc-szobornál Lakatos Ottó dr. plébános mondott emelkedett szellemű beszédet, amely után Szalay Albert vezetésével megindult a menet. A keresztút végén Kulcsár Kálmán lelkész magasszárnyalású beszédet mondott. Délután fél 4 órakor a Mária-parkban külön ájtatosság volt, amelynek során Szalay Albert hitoktató-lelkész mondott emlékezést. Fél öt órakor a hívők megáldoztak. A zarándokok este fél 8 órakor érkeztek vissza Arad-ra, itt a villamosállomástól négyes sorokban égő gyertyával kezükben, egyházi dalokat énekelve vonultak a belvárosi templomig, ahol megáldották őket, majd Lakatos Ottó dr. plébános zárószóival a szép nap befejeződött. A radna-i zarándoklaton egyébként résztvettek a gradiste-i és a gai-i római katolikus hívők is.

— A palesztinai sztrájk-helyzet. Jeruzsálemből jelentik: Az arab legfőbb bizottság nem tudott megegyezésre jutni az általános sztrájk beszüntetése ügyében. Ezért elhatározta, hogy csütörtökön új ülést tartanak és ezen megállapítják annak a válasznak a szövegét is, amelyet az angol főbizottság kérdéseire adnak.

Ünnepi kalács

A la „Wien” kiváló minőségű specialitás! Megrendelhető: „LYA”, Str. Cercetasilor 5. 4292

— Mielőtt őszi tolettet készített, minden hölgynek szüksége van egy igazán jó fűzőre. Ne mulassza el megtekinteni a Salvator-cég (P. Avram Iancu 21.) fűzőit, melyek minden igényeknek megfelelőek és mérték után is legolcsóbban készülnek.

— Öregemberek betegségeinél és neuraszténiasok bajainál reggelenként egy-egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűviz sokszor igazi iótétemény! Az orvosok ajánlják.

— Sakkszimultán a Hakoahban. Vasárnap délután 3 órai kezdettel Weisz Sándor közismert arad-i sakkjátékos a Hakoah sakkszakosztályában élénk érdeklődés mellett sakkszimultánt játszott a sakkszakosztály felszerelési alap javára. Egyszerre 19 ellenféllel játszott, ebből 16-ot nyert, 3-mat veszített: Szabó Sándor, Szilassy István és Iescu Petru ellen. Az erős mezőnyben elért eredmény kiváló és méltó Weisz Sándor sakkmultijához. A kiváló eredmény mellett a szimultán érdekessége, hogy a 19 játszmat 2 és fél órai rekord idő alatt abszolválta.

Ki nem szeretné, hogy mindig egészséges legyen ?

Ha gyomorbaiban szenved, görcsök kínozzák, álmatlan, éjszakai vannak, fáradt, munkaképtelen, ezen tünetek ellen közismert a világhírű amerikai „Gastro D.” gyógyszer.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerterében és drogheriájában, vagy postán megrendelhető 130.— lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerterében, București, Calea Victoriei 124.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY**A bankkormányzó a hitel feltámasztásáról és biztosításáról**

A bankműveletok hathatós ellenőrzését helyezték kilátásba — Kilenc bizottság alakult

Nagyjelentőségű értekezletet tartottak Mi-tita Constantinescu bankkormányzó elnökete alatt a Banca Națională-ban. A bankkormányzó ugyanis részletes tervezetet akar kidolgozni a hitelélet fellendítése érdekében és ezért kilenc szakbizottságot nevezett ki, hogy azok a tervezet kidolgozásánál segédkezzenek és gyakorlati tanácsokkal szolgáljanak. A bizottságok beosztása a következő:

1. A mezőgazdasági hitel megszervezése. 2. A köztisztviselői hitel megszervezése. 3. A kisipari és munkáshitel. 4. Az arany- és fémbányák működéséhez szükséges hitel. 5. A bankbetétek biztosítása. 6. A hitel nyilvántartása. 7. A kamatláb. 8. A tőzsdei ügyletek ellenőrzése. 9. A Banca Națională és a szövetségi hitelintézetek közötti kapcsolatok megteremtésének megszervezésére kiküldött bizottságok.

Ezeknek a bizottságoknak a tagjait a bankkormányzó értekezletre hívta össze és előtűk beszédet mondott, amelyben többek között a következőket jelentette ki:

— Az 1934. április 7-iki konverziós törvény a lehető legjobb és legkielégítőbb formában megoldotta a hitelezők és adósok közötti ellentétet. A kormányzatra és a Jegybankra azonban most a hitelélet feltámasztásának feladata hárul. Gondoskodniuk kell arról, hogy kellő védelemben részesüljenek a bankbetétek, még pedig biztosítás után, amiként más javakat is be szokás biztosítani. Ezáltal megfelelő garanciát kell hogy kapjon a betevő, akinek tudnia kell, hogy pénzét, amelyet valamelyik pénzintézetnél helyezett el, minden körülmények között vissza kell kapnia. Ugyanakkor azonban arról is gondoskodni kell, hogy az egyes termelési ágak megfelelő hitelt élvezzenek.

— Ami a nagvinart illeti, ez a Creditul Industria-nál megfelelő hiteforrásra talált eddig és talán a jövőben is. A kisiparos és a munkás azonban jelenleg nem kap hitelt. De nélkülözi az olcsó hiteforrást a köztisztviselők nagy tömege is. Ami a kereskedelmet illeti, ez a jelenleg szűk keretek között dolgozó magánbankoknál szintén csak kis mértékben tudja kielégíteni hiteligenyét. Ezért szükséges mindenképp az ország fejlődése érdekében a hitelélet feltámasztása, ugyanakkor pedig a bankműveletek hathatós ellenőrzése. Ebben az irányban az első lépést az 1934-es banktörvény jelenti. Ezen az uton azonban tovább kell haladnunk.

— A multbeli hibák elkerülése végett szükségesnek látom a hitel ellenőrzését, vagyis annak nyilvántartását, hogy ki milyen arányú hiteket vesz igénybe, ugyanakkor azonban szigorúan ellenőrizni kell a hitel felhasználását is, vagyis azt, hogy a hitelbe kapott összegek ne szolgáljanak improduktív célokat. Ellenőrizni kell a hitel árát, tehát a kamatlábat is, nehogy ezen a téren visszaélések következzenek be. A Banca Națională-nak szilárd elhatározása, hogy a hitelélet feltámasztása érdekében maga teszi meg az első lépéseket. Ezeknek a szempontoknak figyelembe tartásával

véltem szükségesnek kilenc bizottság megalakítását és ezek tagjainak összehívását. Ezek a bizottságok azonnal megkezdik munkájukat és tagjikat arra kérem, hogy javaslataikat, tervezeiket a lehető legrövidebb időn belül töltsék elém.

A bankkormányzó ezután még megleghangú felhívást intézett az egyes bizottságok tagjaihoz a további eredményes munka érdekében.

Tízmillió márka értékben vásárol Németország romániai gabonát

A Münchenben folyó kereskedelmi tárgyalások eddigi eredménye

Leon volt kereskedelemügyi államtitkár, aki Münchenben a román-német kereskedelemügyi tárgyalásokat vezeti, részletes jelentésben számolt be az eddigi tárgyalások eredményeiről. A jelentés szerint a tanácskozások kedvező mederben haladnak és valószínűleg a hét folyamán befejezést nyernek.

Az eddigi tárgyalások eredményeképpen annyit sikerült elérni, hogy a német kormány jelentős mennyiségű romániai gabona bevitelét biztosítja. Németország ugyanis kötelezi magát arra, hogy a folyó évben rendelkezésre álló

Nem adja meg Csehszlovákia a kedvezményes vámot a 200 vagon román bor bevitelére

Nemrégiben beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy a Román-csehszlovák Kereskedelmi Kamara kétszáz vagon romániai bor Csehszlovákia való bevitelére vámkedvezményt kér a csehszlovák kormánytól. Ennek a kérésnek hírére a csehszlovák szőlőtermelőknek egy küldöttsége jelent meg Prágában. Votruba és Germák dr. földművelésügyi, Toman dr., kereskedelemügyi és Bourek dr. külügyminiszteri főtanácsosok előtt — akikhez a borbevitel kérdése tartozik — és annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy a kétszáz vagon romániai bor kedvezményes bevitelére katasztrófát jelentene a csehszlovák szőlőtermelésre. Ezért a kedvezményes borbevitel megtiltását kérték. A hivatalos tényezők a borbevitel kérdését magukévá tették és határozott ígéretet tettek arra, hogy az említett borbevitelt nem engedélyezik.

Az illetékes csehszlovák miniszteriumok egyébként ebben az ügyben a következő jelentést adták ki:

— Romániának Csehszlovákiával kereskedelmi szerződése van és ebben a keretben ötezer hektóliter bor hozható be Csehszlovákiába. Ennek a mennyiségnek a fele már bejött. A napiári év végéig behozható még mintegy 2500 hektóliter, de csakis a kereskedelmi szerződés feltételei mellett, tehát devizaengedéllyel és normális vámtétellel.

román gabonamennyiségből tízmillió márka értékben átvész árut. Az egyes gabonafajták: buza, zab, árpa és tengeri beviteli kontingenst az ezutáni tanácskozások során állapítják meg.

Ami a petróleumkivétel illeti, erre vonatkozóan még nem jött létre megállapodás. A román küldöttségnek azt a kérését, hogy Németország a petróleumot erős devizákban fizesse ki, a német kormány nem tette magáévá és közölte, hogy Németország csak márkával, vagy áruval hajlandó fizetni.

Egyszerűsítik a vegyeskereskedők lisztbejegyzési kötelezettségét

Csak a vásárolt mennyiségeket kell nyilvántartani — Ingyen osztják ki a liszt-regisztereket

Eredményes módon járt közben Negura szövetségi miniszternél a fűszerkiskereskedők érdekében az ilfov-i Kereskedelmi és Iparkamara. A buzaértékesítési rendelet egyik legnehezebben keresztülvihető rendelkezése tudvalevőleg az volt, hogy a malmokon, lisztkereskedőkön és pékekön kívül a vegyeskereskedőket is kötelezte különleges lisztregiszterek vezetésére. Ezeknek vezetése annál nehezebb volt, mert minden egyes eladást be kellett volna vezetni a könyvbe, a vegyeskereskedők pedig a lisztet tudvalevőleg kis tételekben adják el, úgy, hogy ez a könyvvezetés nagy munkatöbbletet idézett elő, amellyel pedig — ha hiba fordult elő — könnyen megbüntethették a kereskedőket.

Az ilfov-i kereskedelmi és iparkamara a szövetségi minisztertől annak megállapítását kérte, hogy a vegyeskereskedők nem kötelesek ezeket a lisztregisztereket vezetni. Negura szövetségi miniszter kijelentette a kereskedelmi és iparkamara megbízottai előtt, hogy rendelkezést ad ki, amelynek értelmében a vegyeskereskedőknek a jövőben csak a vásárolt lisztmennyiségeket kell feltüntetniük, hogy ilymódon ellenőrizhető legyen a malmok és a lisztnagykereskedők nyilvántartása. Az eladott — és rendszerint kis tételekben eladott — mennyiségről azonban a vegyeskereskedőknek a jövőben nem kell nyilvántartást vezetniük. Ugyancsak a Kamara kérésére a miniszter megígérte azt is, hogy a buzaértékesítő hivatal a szükséges regisztereket teljesen díjmentesen bocsátja majd a vegyeskereskedők

rendelkezésére, hogy őket az ezekkel járó kiadásoktól megkímélje.

A miniszter intézkedését a vegyeskereskedők meglelégedéssel veszik tudomásul.

Megállapították a Belgiumba és Hollandiába szállítandó buza árát

A buzaértékesítő bizottság legutóbbi ülésén némileg módosították a Belgiumba és Hollandiába szállítandó buza kiviteli feltételeit. Így a Belgiumba szállítandó buza árát az eddigi 120 frankos métermázsánkénti árról 116 frankra állították le. Ez az ár szeptember 12-től számítva nyolc napig érvényes. A Hollandiába szállítandó 9000 vagon buza ára 5.50 holland forint. Ez az ár ugyancsak a fenti időpontig marad érvényben. Mindkét export ellenértékét száz százalékban erős és szabad devizákban egyenlítik ki.

— A megyei mezőgazdasági szolgálathoz kell benyújtani a szállítástól való vonatkozó kérvényeket. A földművelésügyi minisztérium közli, hogy a szállóvédelmi törvény értelmében mindazoknak, akik szállóikat ki akarják egészíteni, kérvényeket a megyei mezőgazdasági szolgálathoz kell benyújtaniuk. A közvetlenül a földművelésügyi minisztériumba küldött irányú kérvények elintézése késedelmesen történik, mert a minisztérium is előzőleg — véleményezés végett — a megyei mezőgazdasági szolgálathoz küldi a kérvényeket.

— A rovine-i Gizella Malom Rt. néhány évvel ezelőtt kimondta felszámolását. A legutóbb tartott közgyűlés úgy döntött, hogy a felszámolást megszünteti és a vállalat működését ismét megkezdji. A reorganizált részvénytársaság alapitása 1575000 lei.

Schilling Ferenc ur és női fodrász
Budapest, IV. Türr István-u. 2. szám,
a Hángária-szállóval szemben.
Minden nap olvassátia az „Aradi Közlöny“-t.

Töltőtollak CSASZÁR,
Str. V. Goldis 1.
Select-moz: mel-
lett. Telefon 398.

Diplomáciai konfliktus

Németország és a szovjet között

Londonból jelentik: Ugy tudják, hogy a lo-carnoi hatalmak nem tarthatják meg októberben tervezett tanácskozásait. A német kormány ugyanis csak október végén hajlandó résztvenni a megbeszéléseken. Ribbentrop, az új londoni német nagykövet, aki személyesen akarja a megbeszéléseket vezetni, csak október elején érkezik meg Londonba hivatalának elfoglalása miatt.

Az „Observer” szerint heves jelenetek játszódtak le az utóbbi napokban a moszkvai német nagykövet és Litvinov külügyi népbiztos között. A „Daily Express” úgy tudja, hogy a Szovjet katonai főtanácsa már megtárgyalta, hogy milyen lépéseket lehet tenni Németországgal szemben. Stalin a németországi orosz kereskedelmi biztost eltiltotta a további gazdasági tárgyalásoktól.

A GYÜMÖLCSIDÉNY veszedelmeket rejt magában!

A nyers gyümölcs élvezete úgy gyermeknek, mint felnőttek számára rendkívül egészséges és minden orvos melegen ajánlja a kurákat. De igen gyakran előfordul, különösen gyermekeknel, hogy a gyümölcs hasmenést okoz. Ilyenkor okvetlenül szükség van a belek alapos kiciszítására, hogy az erjedő anyagokat elcívoltítsuk, ezért hashajtót kell szednünk. Ügyeljünk azonban arra, hogy a hashajtó valóban megfeleljen a célnak: enyhe, de biztos hatású legyen, a beleket tökéletesen tisztítsa ki, azonkívül ize is kellemes legyen, hogy szedése, különösen gyermekeknel, ne okozzon nehézséget. E feltételeknek ideálisan felel meg a KOPROL, az a csokoládépasztilla-hashajtó, amelynek adagolása rendkívül könnyű. Ha hashajtóra van szüksége, szedjen KOPROL-t!

KOPROL

SPORT KÖZLÖNY

Nagy űzem a futballsportban

Az AMEFA 10 emberrel játszott, mégis eldöntetlen eredményt harcolt ki a fővárosban

A gyenge formában levő bajnoksapat ismét vereséget szenvedett — Barátságos jelleggel játszották le a CAO—Gloria-mérkőzést, amelyet a CAO nyert meg — Mérkőzéssorozat a Román Kupában — B-liga-mérkőzések

Az ország futballsportjának vasárnap ismét nagyüzeme volt. A nemzeti bajnokságban a vasárnapra kisorsolt öt mérkőzés helyett csak négyet játszottak le, mert a CAO—Gloria meccset a delegált játékvezető megnevezése miatt csak barátságos jelleggel bonyolították le. A Chinezul, ILSA legyőzte a Victoriát, az Universitatea—CFR meccs eldöntetlenül végződött. A forduló meglepetése a Ripensia veresége, ezuttal a Crişana-tól. A „B”-ligában a Phönix veresége számít meglepetésnek. A Román Kupában mérkőzéssorozat volt. Beszámolunk az országos eredményekről a következők:

Az AMEFA megőrizte vezető helyét a nemzeti bajnokságban

A nemzeti bajnokság A)-csoportjának vasárnapi küzdelmei után az AMEFA megőrizte vezető helyét. A bajnokság állása a következők:

1. AMEFA	4	2	2	0	7	4	6
2. Venus	3	2	1	0	10	4	5
3. Gloria	2	2	0	0	6	1	4
4. CAO	2	2	0	0	8	3	4
5. Chinezul, ILSA	4	2	0	2	9	13	4
6. Unirea-Tricolor	3	1	2	0	13	6	4
7. Ripensia	3	1	0	2	4	5	2
8. Victoria	3	1	0	2	5	7	2
9. Crişana	3	1	0	2	5	11	2
10. CFR	3	0	1	2	3	6	1
11. Juventus	3	0	1	2	4	8	1
12. Universitatea	3	0	1	2	2	8	1

Hatalmas harc után eldöntetlen eredmény az AMEFA—Venus-mecsen

AMEFA—Venus 1:1 (1:1)

Bucureşti-ből jelentik: A két csapat 14 ezer főnyi közönség előtt remek küzdelmet vívott. Az AMEFA győzelmet érdemelt volna és az is bekövetkezik, ha Cucula nem sérül meg az első félidő 10. percében. A 10 emberrel látszó AMEFA eldöntetlen eredménye így is nagy AMEFA-sikernek számít. Az AMEFA csapatában Sadovschii élete legjobb formájában védett, remekbebnél-remekbebnél védéseket nyújtott. A hávédék közül Kovács volt a jobbik, de Csajka sem maradt el sokkal mögötte. A fedezetsor, amely Szaniszló II. nélkül játszott, nem érezte meg a válogatott halfi hiányát. Fried Szaniszló II. helyén egész nagyvonalú játékot nyújtott. A fedezetsor legjobbja azonban Szabó Béla volt. Szurdi nem érte el társai nivóját, de ő is derekasan küzdött. A csatársorban Cucula, amíg játékban volt, meg-

felelt, a csatársor legjobbja ismét az örökmozgó összekötő Léb volt, mellette Perneki már javuló formában játszott. Praszler és Batrin respektálták a masszív Venus-védelmet. Az irtózatossá iramu küzdelemről az alábbiakban számolunk be:

A mérkőzésre a csapatok a következőképpen állottak fel: AMEFA: Sadovschii—Kovács, Csajka—Szurdi, Szabó, Fried—Cucula, Léb, Perneki, Praszler, Batrin. Venus: Iordachescu—Sfera, Albu—Barbulescu, Eisenbeiser, Gongorin—Gruin, Humis, Sepi, Valcov, Enea.

Az AMEFA kezdte a mérkőzést és azonnal támadólag lépett fel, az első percekben Perneki hatalmas bombáját védte a Venus kapusa. A tempó irtózatossan gyors és a játék lefelé hullámzik. Veszélyes Venus-támadás alakul ki a 8. p-ben, Humis Sepinek ad, az Valcovot szökteti, de a balösszekötő lövését Sadovschii ragyogó védéssel tette ártalmatlanná. Az első kornert az AMEFA érte el, de a sarokrugás mögé került. A Venus indít támadás-sorozatot, de a lövések megtörttek a ma nagy-szerű formában védő Sadovschin. A 10. p-ben sajnálatos baleset történt: Cucula összeesett halfjával, de oly szerencsétlenül, hogy megsérült és kiállani kényszerült. Cucula kiállása után Batrin lett a jobbszélső, Praszler pedig a balszélső. Az arad-i csapat négy csatárral is frontban maradt és egyik káprázató akciót a másik után vezette Iordachescu kapuja felé. A Venus-védelem csak a 18. percig tudott ellenállni az ostromnak, amikor is gyönyörű AMEFA-támadás következik. Szabó indítja a labdát Lébhez, az összekötő két test-csel után Pernekihez passzolt, a center tiszta helyzetbe került, a Venus-védelem sakkhatt és szenzációs jobbábas lövése után a labda a jobb felső sarokban kötött ki.

A gól után a Venus rákapcsolt és támadást támadásra vezetett. Nagy a Venus nyomása, azonban a kitűnő AMEFA-kapus minden lövést véd. A 40. percen a bíró fordított ítélettel sújtja az AMEFA-t, 18 méterről száll a büntető az AMEFA kapuja felé, a piros-feketék sorfala rossz. Sepi lövését Sadovschii csak kiütni tudja, de éppen Sepi elé, aki Valcovnak tolta le a labdát és a balösszekötő közvetlen közletről megszerezte a kiegyenlítő jelentő gólt. A félidő hátralevő részében a Venus nagy lendülettel rohamoz, de az eredmény nem változik.

A második félidőben Cucula beáll, de már az első rugásnál oly fájdalmat voltak, hogy kénytelen volt ismét lemenni a pályáról és így

az AMEFA továbbra is tíz emberrel harcolt az értékes bajnoki pontért. Léb negyedik halfot játszik továbbra is és a piros-feketék négy halfal és három csatárral igyekeznek tartani az eredményt, ami sikerült is. Sőt, voltak olyan helyzetek, amelyeknek értékesítése esetén az AMEFA meg is nyerhette volna a mérkőzést, amelyet tíz emberrel harcolt végig.

Bajnoki meccs helyett barátságos alapon CAO—Gloria 2:0 (1:0)

A vasárnapra kisorsolt CAO—Gloria bajnoki mérkőzést barátságos alapon játszották le. Ciurel cluj-i bíró ugyanis lemondta a mérkőzés vezetését, a központ erre Milivoi timişoara-i játékvezetőt delegálta, aki azonban nem kapta kézhez a delegálását jelző táviratot, miután nem tartózkodott Timişoara-n. Ennek az lett a vége, hogy a CAO—Gloria-mérkőzésre nem jelent meg a delegált bíró. A CAO és Gloria vezetőségei azonnal megállapodtak abban, hogy a meccset barátságos alapon játszó le. A barátságos mérkőzést Burdan vezette. A mérkőzés nem hozott szép játékot, a játékosok kedvetlenül, unottan futballoztak. A vezető gólt a 27. percen szerezte meg a CAO olyképpen, hogy Geczó beadását Spie'mann értékesítette (1:0). A szünet után teljesen érdektelen a játék és végül is a CAO Bodola góljával bez biztosította a győzelmet (2:0).

Universitatea—CFR 1:1 (0:0)

Cluj. Kemény játék után alakult ki az eldöntetlen eredmény. Az első félidőben Georgescu-nak alkalma volna a CFR részére megszerezni a vezetést, de Georgescu kapufát lött. A szünet után Ploesteanu az Universitatea együttesét juttatta vezetéshez. Ezt azonban Moldoveanu nehéz szögéből kiegyenlítette. Bíró: Maccan, aki jól vezette a meccset.

Crişana—Ripensia 1:0 (0:0)

Oradea. A Ripensia elbizakodottan indult a küzdelemben, bár erre semmi oka nem volt. A jól játszó Crişana azután megérdemelt vereséget mért a bajnoksapatra, amely letört együttes benyomását kelti. A győzelmét jelentő gólt a második félidő 35. percében Szőke szerezte. Bíró: Petrescu.

Chinezul ILSA—Victoria 4:1 (0:1)

Timişoara. A Victoria fiataljai csaknem meglepetést szereztek, de csak az első félidőben bírták az iramot, a szünet után összeropantak és a timişoarai csapatnak sikerült győzni. A vezető gólt az első félidőben a Victoria szerezte meg Kohl öngólja révén, a második félidőben Munteanu öngólja jelent a kiegyenlítést, majd Glasz három góljával biztosan győzött a Chinezul, ILSA. Bíró: Ceureanu.

A Crai Iovan van a B-liga élén

A „B”-liga nyugati csoportjának vasárnapi fordulóján a Phönix vereséget szenvedett a Mures-től, hatalmas meglepetésre. A bajnokság élén a Crai Iovan áll, de az élcsoport alaposan összetömrült. A bajnokság állása a következők:

1. Crai Iovan	3	3	0	0	8	5	6
2. Vulturii	2	2	0	0	7	3	5

3. Mureş	3	2	0	1	8	3	4
4. Jiul	3	2	0	1	14	6	4
5. Phönix	3	2	0	1	6	3	4
6. CAMT	2	1	0	1	5	5	2
7. Rovine Griviţa	3	1	0	2	6	8	2
8. Unirea	2	1	0	1	5	7	2
9. Olimpia	2	1	0	1	4	6	2
10. Stăruinţa	3	1	0	2	4	14	2
11. Victoria	3	0	1	2	5	7	1
12. Soimii	2	0	0	2	2	4	0
13. CFR Simeria	2	0	0	2	2	7	0

B-liga-eredmények

Nyugati csoport: CAMT—Unirea MV 5:2 (4:1). Jiul—Stăruinţa 10:2 (5:2). Mureş—Phönix 1:0 (0:0). Rovine-Griviţa—CFR Simeria 4:0 (0:0). Victoria—Vulturii 2:2 (2:1). Craiovan—Soimi 2:1 (1:0).

Keleti csoport: Jahn—Victoria 3:2 (2:1). Tricolor—IAR 3:3 (2:2). DVA—DUIG 2:2 (1:1). Maccabbi—Textila 6:1 (5:0).

Az Olimpia-PTT nagyszerű startot vett a Román Kupában

A Román Kupában vasárnap sok meccset bonyolítottak le. Az Olimpia-PTT nagyszerű startot vett és remek játékkal hengerelte le a fimoara-i Politechnica együttesét. A Juventus viszont súlyos vereséget szenvedett Lonea-n. Beszámolónk a mérkőzésekről:

Olimpia-PTT—Politechnica 8:0 (3:0)

Arad. Az Olimpia-PTT remekül játszott és fölényes győzelmet aratott ellenfelén. A mérkőzés vehemens Olimpia-PTT rohamokkal indult és már a 4. percben Lepis átadását Bermoser belőtte. (1:0). A félidő további góljait Bermoser és Mihoc lőtték. A szünet után az Olimpia-PTT döntő fölénybe került és Marksteiner (2), Mihoc (2) és Bermoser góljaival beállította a végeredményt. Bíró: Freund II.

Egyéb eredmények: Banatul—SSMR 4:2 (2:2, 1:2). CSML—Electrica 2:1 (1:1, 1:1, 0:0). CS Lonea—Juventus 8:1 (3:1). Minerul—Progresul 5:2 (1:2). UDR—CFR Turnu-Severin 3:0 (1:0).

Brailă: Chermica—UE Cluj 3:2 (2:2).

Sibiu: SGS—Fagarasana 7:3 (4:1).

(4:3, 3:3, 1:0).

Brailă: Chermica—UE Clu 3:2 (2:2).

Sibiu: CSS—Fagarasana 7:3 (4:1).

Talmagi: Fraternitas—SS Sibiu 7:0 (4:0).

Bucureşti: Titani—Ascama 4:2 (1:1).

Ager—Biruinta 2:1 (1:1).

Acsa—SET 2:0 (1:0).

Adesgo—Pas Pucioasa 3:1 (1:0).

Monitorul Oficial—Sportul Munc. 2:0 (1:0).

Gloria—Pebel 3:1 (1:1).

STB—Aquila 7:1 (4:1).

2:1. Targu Magurele: Oltul—CFR—Radu Negru

Buzau: Avantul—Metal Sport Galati 4:2.

Constanţa: Elpis—Victoria 2:1.

Bazargic: Gloria—Concordia 2:0.

Iasi: Ceahlul—Hakoah 8:1.

Dicsoanmartin: Rapid—CS Targu-Mures

7:0.

Sighisoara: Sparta—Unirea 4:0.

Aradi eredmények

Másodosztályu bajnokság: CAR—Slavia 3:1 (2:0). Titanus—Vulturul 4:1 (2:0). Crişana—Virtutea 7:1 (2:0).

Szövetségi díj: SGA—Tricolor 5:3. AMEFA—Hakoah 12:0 (6:0).

CAA törpe—Gloria törpe 2:0 (0:0).

CAA törpe II.—AMEFA törpe II. 0:0.

CAA ifj.—AMEFA ifj. 2:2 (1:1).

Gloria ifj.—SGA ifj. 3:0 (1:0).

Seiler László és Löwy Mihály nyerték tippversenyünk utolsó heti díját

Középeurópai Kupa tippversenyünk utolsó fordulóját bonyolítottuk le és a heti versenyben 11—11 ponttal Seiler László és Löwy Mihály kerültek az első helyre és így a 100 lejes jutalmat közöttük megosztottuk. A nyertesek tehát 50—50 lejt főkiadóhivatalunkban átvehetnek. A verseny végeredményét holnapi lapunkban közöljük.

Az USA, a CAA és a Tricolor győztek az elsőosztályu bajnokság vasárnapi fordulóján

Arad. A kerületi elsőosztályu bajnokságban vasárnap csonka forduló bonyolítottak le. Az USA legyőzte az Unirea csapatát, a CAA az Intelegerea-t, a Tricolor pedig a Sparta együttesét. Az elsőosztályu bajnokság állása a következő:

1. Tricolor	4	3	0	1	15	4	6
2. SGA	3	2	1	0	10	2	5
3. CAA	4	2	1	1	6	4	5
4. Transylvania	2	2	0	0	3	1	4
5. USA	3	2	0	1	11	7	4
6. Juventus	3	1	1	1	7	11	3
7. Intelegerea	3	1	0	2	9	8	2
8. Astra	2	1	0	1	1	1	2
9. Hakoah	2	0	1	1	2	2	1
10. Soimi-CFR	3	0	1	2	1	5	1
11. Unirea	3	0	1	2	3	13	1
12. Sparta	2	0	0	2	2	12	0

Beszámolónk a mérkőzésekről:

CAA—Intelegerea 3:1 (0:0). Nívótlan mérkőzés keretében találkozott a két csapat.

Az iram a második féldőben élénkült, amikor a CAA feljött és beszorította ellenfelét. A győztes csapat megérdemelte győzelmét, mert mindvégig jobban játszott ellenfelénél. A gólnélkül végződött első féldő után a CAA rákapcsolt és már az első percben Eberlein révén gólozott. A további CAA-gólokat Koluncsics és Farkas III. öngólja jelentették. Az Intelegerea részéről Stahl II. volt eredményes. Bíró: Polareczki.

USA—Unirea 4:2 (3:1). Izgalmas küzdelmet vívott a két csapat, amelyet végül a kapu előtt határozottabb USA nyert meg. Szabó Károly vezető gólját Gulyás egyenlítette. Ezután Gulyás lőtt még két gólt (3:1). A szünet után Szabó Károly szepített az eredményen, majd a végeredményt Faragó állította be. Bíró: Manca.

Tricolor—Sparta 6:0 (2:0). A Tricolor nagyszerű csatárjáték után biztosan győzött Varga I. (3), Varga II. és Janka (2) góliaival. Bíró: Pálincás.

A magyar nemzeti bajnokság meglepetése:**Vereséget szenvedett a bajnokságban vezető Phöbus**

Az Újpest pontvesztése Szegeden nem számít meglepetésnek — A Hungária és a Ferencváros simán győztek

Budapestről jelentik: A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi fordulójának hatalmas meglepetése, hogy a titkos bajnokjelölt, a Phöbus, amely jelenleg is a bajnokság élén állt, vereséget szenvedett a Nemzetitől. Az Újpest eldöntetlenül mérkőzött Szegeden, ez, tekintve az újpestiek egészen gyenge formáját, nem számít meglepetésnek. A Hungária és a Ferencváros simán győztek. Meglepetésnek számít a Budafok nagy veresége a Kispest csapatától. Részletes beszámolónk a magyar nemzeti bajnokság vasárnapi fordulójának mérkőzéseiről a következő:

Nemzeti—Phöbus 1:0 (0:0)

A Nemzeti nagy lelkesedéssel feküdt a küzdelembe és megérdemelten győzte le ellenfelét. A Phöbus támadószora nem volt képes megbirkózni a szenzációsan működő Nemzeti közvetlen védelemmel. Az első féldőben változatos játék alakult ki, eredmény nélkül. A győztes jelentő gólt a második féldő 38. percében Kisalagi szerezte.

Hungária—Haladás 5:0 (3:0)

A javult formában levő Hungária csapatának nem jelentett akadályt az amatőr ellenfele. A gólok sorát a 27. percben Müller nyitotta meg. A 38. percben Cseh szerzett gólt, míg a 43. p-ben Titkos egyéni játékkal lőtte a harmadik gólt. A szünet után Müller és Dudás állították be a végeredményt.

Erzsébet-Soroksár—Budai „11” 2:2 (1:1)

Az ERSO jobban játszott ellenfelénél és a győzelmet is megérdemelte volna. A gólokat a következő sorrendben lőtték: Varga, Röck, Horváth, Lyka.

Kispest—Budafok 7:2 (3:1)

A Kispest nagy fölényben játszott és megérdemelte győzelmét, még ebben az arányban is. Palotás a Budafoknak szerezte meg a vezető gólt. de Serényi, Szabó II. és Nemes góljaival a Kispest 3:1 arányú vezetéssel fordult. A szünet után Kovács góljával 3:2 az eredmény. A Kispest ezután feljön és Nemes (3), valamint Déri góljaival bebiztosította győzelmét.

Elektromos—III. Kerület FC 7:0 (5:0)

Az Elektromos lehengette a gyenge III. Kerület FC csapatát Szendrődy (4), Tóth (2) és Lengyel góljaival.

Szeged FC—Újpest 1:1 (1:1)

A Szeged FC megérdemelten szerzett egy pontot nagynevű ellenfelétől, amely örülhet, hogy egy pontot megmentett. A Szegeden le-

folyt meccs óriási küzdelmet hozott.

Ferencváros—Bocskai 4:1 (2:0)

Debrecen. A mérkőzésnek az otthonában játszó Bocskai volt a favoritja és éppen ezért meglepetésnek hat, hogy a Ferencváros nagyon jó játékkal biztos győzelmet aratott.

Elmaradt a hétfőre tervezett Gloria—CAO-meccs

Arad. A Gloria és a CAO, mint ismeretes, megegyeztek, hogy a vasárnapi kisorsolt meccset barátságos alapon játsszák le. A CAO, a megegyezés ellenére, kérte még vasárnap este a központot, hogy a barátságos meccset, amelyet megnyert, igazolják le, mint bajnoki mérkőzést. A Gloria, hogy a CAO „driblijét” megakadályozza, a szabályok szerint hétfő délutánra tűzette ki a CAO—Gloria bajnoki mérkőzést. A szabályok kimondják, hogy amennyiben a kisorsolt bajnoki mérkőzés elmarad, úgy azt a csapatok kötelesek 24 órán belül lejátszani. A Gloria meg is jelent délután fél 5 órakor a sporttelepen, ahol már akkora közél ezen főnyi közönség tartózkodott. A CAO azonban nem jelent meg, a delegált bíró sem, így a megjelent határbírók. Oprita és Oravetz, jegyzőkönyvet vettek fel, hogy hétfőn délután a CAO nem állt ki a Gloria elleni meccsre. A jegyzőkönyvet elküldik a fővárosba, ahol a végső szót ebben az ügyben a központ fogja kimondani. Minden valószínűség szerint a CAO—Gloria mérkőzést valamelyik szabad vasárnapon lejátszák Arad-on.

Galienne nyerte a Tour de Roumanie versenyt

Tegnap fejeződött be a Turul Romaniei nagyszabású versenye, amely a francia Galienne győzelmét hozta. A román versenyzők közül Tudose szerepelt a legszebben, de meg kellett elégednie a negyedik hellyel. A csapatversenyt viszont Románia csapata fölényesen nyerte.

A Braşov—Bucuresti közötti versenyt tegnap bonyolították le és a német Kutschbach futott elsőnek a célba, második Galienne, harmadik Prosinek (Jugoszlávia), negyedik Grage, ötödik Tapu (Románia).

Az összetett versenyben első Galienne (francia) 84 óra 27 perc 45 másodperc, második Grgac (Jugoszlávia) 84:36.40, harmadik Kutschbach (Németország) 85:10, negyedik Tudose 85:21.37. Csapatversenyben első Románia, második Jugoszlávia.

Tüzoltó-ünnepség Arad-on

Vasárnap délelőtt ünnepélyes keretek között történt meg a nemrégiben militarizált tűzoltószázad beiktatása. Az ünnepség nagyszámu, előkelő közönség jelenlétében folyt le, a tűzoltóaktanya tágas udvarán, amelyet zsufolásig megtöltött az érdeklődők tömege.

Az ünnepség istentisztelettel vette kezdetét, amelynek szertartását Turic Caius lelkész és Plesclanu katonai lelkész végezte, majd a mise végzetével mindketten beszédet intéztek a tűzoltószázadhoz és a közönséghez. Ezután Stefan Valahe százados, tűzoltóparancsnok, ismertette a tűzoltóság militarizálásának körülményeit és bejelentette, hogy a régi tűzoltóságot jogai tiszteletbentartásával átvették. Ismertette az ünnepség másik részét is, amely arról a jelentős történelmi eseményről emlékeztet meg, hogy a törökök kiűzésének idején, 1848. szeptember 13-án a „Dealul Spirei” melletti harc hősei a tűzoltók voltak, akik a török sereg felett győzelmet arattak. Ezután Coțioiu Romulus dr. polgármester mondott nagy beszédet, majd a tűzoltóság szabadgyakorlatokat és különböző mentési gyakorlatokat mutatott be a közönségnek, amely megtapsolta a bravuros és érdekes mutatványokat.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

UJ KÖNYVEK

Illyés Gyula: „A puszták népe”. Illyés Gyulának, a mai irónemzedék egyik legizmosabb és legeredetibb tehetségének Oroszországról szóló remekműve után, a magyar könyvnap tüneményes szenzációja volt Illyés Gyula, „A puszták népe” című mű, amelyhez hasonló a magyar irodalomban még nem jelent meg. Az író maga ezt írja a könyvről: „A puszták népének soráról szól ez a könyvem. Munkaközben jöttem rá merészre, a feladat óriási voltára. Valóban nagyobb dologra vállalkoztam, rejtelmesebb bozótokon és ingoványokon kellett áthaladnom, mintha egy közép-afrikai országba indulok. Nem regényt akartam írni, vagy regényes életrajzot, nem társadalmi rajzot, vagy száraz helyzet-ismeretést. Irodalmi, azaz olvasható formában, de mégis pontos adatokkal és az irodalomnál valamivel határozottabb céllal magát az életet szerettem volna ábrázolni, csak úgy közvetlenül, hogy az olvasó figyelni tudjon, ne az órára, hanem a tárgyra. Hogy ez műfajnak milyennek sikerült, nem tudom, nem is ezt tartottam lényegesnek. A puszták népéről írok: azok szerelméről, vallásáról, fegyelméről, illetve fegyelmzéséről s itt-ott, a mondandó illusztrálásaként, saját életemről, melynek egy szakasza a nép körében telt el. Távoli földrészek világáról elég pontos képünk van; arról, hogy Budapesttől ötven-hatvan kilométerre

Fizessen elő
az „Aradi Közlöny”-re!

„OLLA” Gummi minőségileg utánozhatatlan.
Néhány évtized óta az egész világ egészségét óvja. Orvosilag ajánlva.

hogyan folyik az élet, alig tudunk valamit. Ez vezetett arra, hogy megpróbáljam feltárni annak a rétegnek az életét, melyet legjobban ismerek, de amelyről se politikában, se irodalomban eddig nem esett szó”. Illyés Gyula: „A puszták népe” a Nyugat kiadásában, kitűnő kiállításban, kb. 300 lapon, kartonálva 125 lei, minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Cluj. Kérje a Nyugat-kiadványok teljes jegyzékét.

A magyar helyesírás kézikönyve és szótára. A Magyar Tudományos Akadémia helyesírási szabályai alapján szerkesztette dr. Balassa József, a „Magyar Nyelvőr” szerkesztője. Tartalma három részre oszlik. I. Bevezető része röviden és világosan összefoglalja a magyar helyesírás szabályait. II. Főrésze, a munka gerince, a magyar helyesírási szótár. Több mint 25.000 szót tartalmaz, tehát kétes esetben biztos felvilágosítást nyújt. III. Része mint függelék a gyakran használt idegen nyelvű szlások és idézetek gyűjteményét tartalmazza. A kitűnő mű 226 lap, egész vászonkötésben, 99 lei, minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Cluj. Kérje a nyelvkönyvek és szótárak jegyzékét.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szóig csupán. :: szó 2 lei. ::

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel

Az apróhirdetéseket előre fizetendő.
az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151.
Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

LEVELEZÉS

„Kiváncsi”, „Ideális barátság”, „Megértéssel” levél van a főkiadóban. 4328

ALKALMAZÁS

Irodai vagy pénztárosi állást vállal 6 évi irodai praksissal bíró, román, német és magyar nyelvet beszélő gépiróné. Cim „Szorgalmas és becsületes munkaerő” jelíggel a kiadóban.

Intelligentes deutsches Fräulein wird gesucht. Romänische Kenntnisse bevorzugt. Adr. in Filiale des Blattes abzugeben.

Tagesfräulein deutsch-rumänisch zu 8 Uhr im Mädchen gesucht. Dr. Antal, Str. Goldig 14.

ELLÁTÁS

Diáklány vagy fiu szeretetteljes háziasszonyban részestülne rendes urfi család- nál. Cim Piața Doamna Kleus 5. 4323

LAKÁS

Három szoba és mellékhelyiségek, iroda vagy lakás céljára azonnal kiadó Bul. Reg. Ferdinand 6. alatti. 4189

Uj házban háromszobás összkomfortos modern lakás azonnalra is kiadó Bul. Carol 68. 4270

CSINOSAN bútorozott szoba a belvárosban kiadó. Cim a kiadóban. 4324

2 szobás, konyhás, fürdőszobás földszintes lakás kiadó. Str. Consistorului 35.

OKTATÁS

Magántanulók előkészítését bel- és külföldre jó gyakorlattal, olcsón vállalom. Cim a kiadóban. 4329

VÉTEL ÉS ELADÁS

Boroshordókat jó állapotban, megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 2848

Haláleset, elutazás, költözéskészből kifolyólag veszek készpénzért óska bútorokat, ruhaneműket, festményeket, könyveket, szőnyegeket, ágyneműt, matraccokat, hangszereket, makulátúra-papírt, óskavasat, padlásholmit stb. Vidékre is megyek. Cimeket a kiadóba, vagy lakásomra, Str. Theodor Ciontea 10. 4219

Modern bútorok

készen és megrendelésre jutányosan kaphatók

Csatlós I. műasztalosnál,
Calea Saguna 184. 3119

GHIOROCON boroshordókat kölcsönbe keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 2849

ÖZLETEK

SAROK üzlethelyiség olcsón kiadó. Különösen alkalmas aprított tűzifa, hentes vagy élelmiszerüzletnek, Str. General Coanda 11-13. szám. 4276

Modern

uri magánház a belvárosban, 4 parkettás szoba, elő, fürdő, oselédaszobával, nagy gyümölcsös kerttel, áron alul

480.000 leiert eladó.

Megbízott: „URANUL” ingatlan- Kíss Lajos forgalmi irodája, Str. Horia 2. sz. 4330

KÖLÖNFÉLÉK

Elsőrendű női karzatülés, I. sorban, a neolog templomban kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Beraktározási raktárban lakásberendezések felelősség mellett jutányosan beraktározhatók. Alkalmi olcsó eladás egy krómszínű, festett, modern új hálószoba, 1/2 rézágak és réz éjjeliszekrények, hűtőszövet, villanylámpák, asztalok, karosszék: Strada Moise Nicoara 9-11. 4134

Rádióműsor

— Romániai időszámitás. —

KEDD, SZEPTEMBER 15.

Bucuresti 6.30: Ritmikus torna, hírek, hanglemezek, háztartási és egészségügyi tanácsok. 13.30: Időjelzés, viz-állásjelentés, tőzsde kulturális hírek, sport. 14.40: Déli zene. 14.15: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Legújabb hírek. 19: Időjelzés, időjárásjelentés, gabonafőzsde. 19.04: Vegyes zene hanglemezek. 20: Rádióegyetem. 20.20: Kézzongorás hangverseny. 20.50: Nemzetiség és sport. 21.05: Dima Lisetta énekel. 21.25: Időszéri apróságok. 21.30: Szimfonikus hangverseny. 22.30: Hírek, sport. 22.45: A hangverseny folytatása. 23.20: Szórakoztató zene hanglemezek. 23.45: Hírek a külföld számára francia nyelven. 23.55: Utolsó híradás.

Budapest I. 7.45: Torna Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend. 11.20: „Muzsikuskus lekek”. (Felolvasás.) 11.45: „Divattudósítás”. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. 13.05: Rendőr zenekar. Közben kb: 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Kékes Irén énekel, zongorakísérettel. 15: Bárány Erzsébet hegedül, zongorakísérettel. 15.40: Hírek, étrend. 17.10: „Asszonyok tanácsadója. 17.45: Pontos időjelzés. 18.20: Hanglemezek. 19.10: Munkásfőlóra. 19.40: Cigányzenekar. 20.50: Magyar történelmi hangképek. 22: Hírek. 22.20: A Brandl-hármas. 23.05: Időjárásjelentés. 23.10: A rádió

szalonzenekara. 0-20: Cigányzenekar. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.40-19.10: „Bailly, a tudós polgármester”. 19.50-20.10: Francia nyelvtanítás. 20.15-20.45: Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági főlórája. 20.50-21.30: Losonczy György énekel zongorakísérettel. 21.35-21.50: Hírek. 22-23: Hanglemezek.

Bécs. 8.25: Könnyű lemezek. 11.50: Parasztzene lemezek. 13: Könnyű zene. 18.30: Reger Fisz-moll hegedűzongoraszónata. 21: Kerimő-est. Rádiózenekar Gregorlg szoprán és Guttmann tenorral.

Pozsony. 9: Magyar isk. rádió. 11.10: Magyar hírek. 15.10: Német és magyar hírek. 17.10: Szórakoztató zene. 23.15: Magyar hírek. 23.35-24: Lemezek.

Belgrad. 7-8: Reggeli műsor. 13: Rádiózenekar. 18.20: Adanja Róza zongorázik. 18.50: Rádiózenekar. 20.50: Nuri Hadzsics énekesnő dalai. 21.20: Lemezek. 23.20-24: Népdalok.

SZERDA, SZEPTEMBER 16.

Bucuresti 6.30: Ritmikus torna, hírek, hanglemezek, háztartási és egészségügyi tanácsok. 13.30: Időjelzés, viz-állásjelentés, tőzsde kulturális hírek, sport. 14.40: Déli zene gramofonlemezek. 14.15: Hírek. 14.30: Könnyű zene. 15: Legújabb hírek. 19: Időjelzés, időjárásjelentés, gabonafőzsde. 19.04: Szórakoztató zene. 19.55: Időszéri apróságok. 20: A hangverseny folytatása. 20.20: Rádióegyetem: Az angol egyetemi élet. Lira és koloraturárikák. 21.15: Rádióposta. 21.35: Cocorăscu Madeline zongorázik. 22.10: Énekhangverseny. 22.30: Hírek, sport. 22.45: A rádió szalonzenekarának esti hangversenye. 23.45: Hírek a külföld számára francia és német nyelven. 23.55: Utolsó híradás.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: A magyar sporthorászati. (Felolvasás.) 11.45: A papagájbetegség. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. Zongora- és gordonkaszó. Közben kb: 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.40: Hírek, étrend. 17.15: A rádió diáklőlórája. 17.45: Pontos időjelzés, hírek. 18: A százéves Hangszegyesület. 18.30: Zsögön Lenke énekel, zongorakísérettel. 19: Bródy Sándor emlékezete. 19.30: Jazz zenekar. 20.10: A Nyírségről. 20.40: Magyar nóták. 21.40: Hírek. 22: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 23.15: Időjárásjelentés. 23.20: Szalonzenekar. 24: Tánclemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19-19.25: Jazz zenekar. 19.30-19.55: Olasz nyelvtanítás. 20.10-20.40: Paul Tibor klarinétzóik, zongorakísérettel. 20.45-21.15: Fahrenhelt. 22-23: Bécsi muzsika.

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcim: „HUNGARIOTEL”.

Legújabb jelentéseink:

Hivatalos jelentés a kisantant-konferenciáról

Nyolc pontban foglalták össze a nyilvánosságnak szánt közléseket a kisantant külügyminiszterei

Krofta Kamill cseh külügyminiszter, a kisantant állandó tanácsának ezidőszerinti elnöke, Antonescu és Sztoladinovics külügyminiszterek, Badulescu államtitkár, valamint a három állam sajtófőnökeinek jelenlétében a lapok képviselői előtt felolvasta a pozsonyi tanácskozásokról kiadott hivatalos jelentést, amely a következőket tartalmazza:

1. A kisantant állandó tanácsa szeptember 13-án és 14-én tartott ülésében részletesen megvizsgálva az általános helyzetet és a három államot érdeklő problémákat, megállapította, hogy a közös politika alapvonalai, amelyeket a legutóbb Belgrádban tartott tanácskozások állapítottak meg, változatlanul fennmaradnak és a három szövetséges állam folytatni fogja tradicionális békepolitikáját az általános béke, mint a tagállamok biztonsága érdekében. A három állam kormányva egy politikai, mint gazdasági téren hajlandó ezen eszmék érdekében mindazon államokkal együttműködni, amelyeket hasonló jószándékok vezetnek.

2. Ennek a politikának egyik legfőbb alapját a Népszövetség képezi, mindazon nehézségek mellett is, amelyek az intézmény ebben a percben átment. Ugyanezen okból a három állam csak olyan erőfeszítéseket hajlandó támogatni, amelyek a Népszövetség tekintélyének megerősítését célozzák.

3. A regionális szerződések, amelyeket a kisantant 1921. óta sürget, továbbra is a leglényegesebb eszközt képezik a béke biztonságának ezen államszövetség felfogása szerint. A locarnói paktummal megerősíteni szándékolta biztonság azonban nem maradhat korlátozva a nyugati államokra, mert egy ilyen részleges megoldás nem oldaná meg egész Európa békéjének problémáit és nem hozná meg az uniáépítésre nélkülözhetetlen kiengesztelődést a kontinens egész területére. Az államszövetség ennél fogva nélkül, hogy bármiben is feladná eddig követett együttes politikáját.

VIII. Edward hazaérkezett

Londonból jelentik: VIII. Edward király a repülőgépről autón a Forte Belvedere-kastélyba hajlatott, ahol áttanulmányozta azokat az állami okiratokat, amelyeket külön futár hozott eléje. Ezután autón Londonba utazott. A Buckingham-palotában elsőnek Mary királynét üdvözölte, akivel vacsorázott.

Diszes 'váró-szalónt

ajándékozott a magyar kormány a Népszövetségnek

Genéből jelentik: A magyar kormány diszes váró-szalón-berendezést ajándékozott a Népszövetségnek. A diszes szalont, amelyet a nagykövetek szalonjának neveznek el, Fabinyi Tihamér dr. magyar pénzügyminiszter ünnepélyes külsőségek között adta át a Népszövetség főtájtárának.

Változatlan a francia sztrájk-helyzet

Párisból jelentik: A Matignon-palotában délután öt órakor Blum miniszterelnök, Sallengro belügyminiszter és Faur államminiszter a munkaadók és a munkások kiküldöttjeivel folytatott tanácskozásokat. Sallengro miniszter repülőgépen érkezett Lilleből és jelentette, hogy ott a sztrájkhelyzet változatlan. Jouhau, a szakszervezeti szövetség főtájtára utalt arra, hogy rendkívül sok nehézség merült fel az együttes szerződések megkötésénél. Dumoulin, az északi megyék szakszervezeteinek főtájtára, arra kérte a miniszterelnököt, hogy jelöljön ki egy minisztert, aki döntőbíróként szerepeljen az északi megyék sztrájkjai ügyében.

nak alapelveit, elhatározta, hogy tagállamai biztonosságának fokozása érdekében erőit még jobban egyesíti.

4. Ugyanezen célból a szomszédos államokkal a jóviszonyt a lehetőséghez képest felelősen óhajtja. Jólehet e cél elérése az illető államok magatartásától is függ. A kisantant tagállamai mélyen sajnálják, hogy viszonyuk Ausztriához a saint germaini szerződés katonai rendelkezéseinek megszegése következtében romlott. Az a mód, amely Törökország követett a tengerszorosok kérdésének újrendezésénél, azt bizonyítja, hogy a befejezett tények teremtésén kívül vannak más

Toledo felé közelednek a spanyol felkelő-csapatok

Részletes jelentés San-Sebastian elfoglalásáról — Szovjetsegítségéről tárgyal Caballero miniszterelnök

Spanyol menekültek fogadtatása a pápánál

Hendayeből jelentik: Vasárnap reggel járt le az az ultimátum, melyet Molla tábornok San-Sebastian védőinek adott. Tekintettel arra, hogy az ultimátumra váasz nem érkezett, azonban a San-Sebastian megszállva tartó vörös milícia csapatai nem hagyták el a várost. Molla tábornok csapatai megkezdtek San-Sebastian ostromát.

Délben a nemzeti csapatok elérték San-Sebastian első házait, éjjelkor pedig behatoltak a városba,

melyben alig akadtak ellenállásra. Mint kiderült, a vörös milícia csapatai visszavonultak Bilbaoba. Orlega tábornok pedig, a kormány-csapatok parancsnoka vezérkarával Zumayaba vonult vissza és onnan irányítja a kormány-csapatok hadműveleteit. A kormány-csapatok — mint kiderült — az utolsó két nap alatt San-Sebastian, amelynek polgári lakossága csak igen kevés kivétellel már két nappal ezelőtt elmenekült a városból, teljesen kiürítették. A San-Sebastianba bevonuló felkelőket ilyenformán meglepetés érte, ellenállásra számítottak, ez azonban nem következett be, mert a kormány-csapatok Bilbaoba vonultak vissza és innen teszik bizonytalaná a város birtoklását.

Minden valószínűség mellett szól, hogy a felkelőcsapatok ki fognak vonulni San-Sebastianból, hogy a megerősített Bilbaoba visszavonult kormány-csapatokat megadásra, vagy visszavonulásra kényszerítsék. Tény az, hogy San-Sebastian Bilbao nélkül nem lehet birtokolni. A kormány-csapatok mielőtt San-Sebastianból kivonultok volna, elpusztították az összes közraktárakat, megrongálták a forgalmi eszközöket és felrobbantották azokat a stratégiai pontokat, melyek a város védelme szempontjából fontosak.

A San-Sebastianba bevonuló felkelők itt mindössze a baszk szabadcsapatokat találták, akik saját városukat akarták megvédeni, az uccákon igen sok helyen véres harcok folytak,

melyekből azonban mindannyiszor a felkelők kerültek ki győztesen.

A Paris Soir jelentése szerint a Spanyolországban lévő Gromara-ban a bennszülöttek fellázadtak a felkelők ellen. A lázadók megtámadták a katonai őrállomást, egy kapitányt és több tisztet megöltek. Tetűtanban Zedala bennszülött vezért letartóztatták, míg több tár-

módszerek is, amelyek a nemzetközi problémák rendezésére alkalmasak. A kisantant éppen ezért reméli, hogy a fennálló kötelezettségekkel szemben hasonló szerződészek nem fognak megismétlődni, mégis szükségesnek látnák, hogy megállapodást létesítsenek egymás között olyan esetre, ha ez mégis előfordulna.

5. Ami az európai államok belső államrendjét illeti a kisantant határozottan leszögezi azt az álláspontját, hogy nem óhajt egyetlen állam belpolitikájába sem avatkozni, de nem is hajlandó eltérni más államok beleszólását a saját belső ügyeibe.

6. Beható tanácskozás tárgyát képezte a gazdasági kapcsolatok elmélyítésének kérdése, ugyancsak tagállamok között, mint a többi középeurópai Állammal. Ezt a kérdést Hodzsa miniszterelnök kezdeményezése nyomán a kisantant szakértőinek ez év októberében București-ben tartandó értekezlete fogja közelebbről megvizsgálni.

7. Elhatározza az értekezlet, hogy rendszerezeti a három ország külügyi sajtófőnökeinek rendszeres értekezletét.

8. A kisantant legközelebbi tanácsulását a népszövetségi közgyűlés alkalmával Genfben fogják megtartani.

A hivatalos jelentés felolvasása után Antonescu miniszter tartott beszédet s abban kifejezte elragadtatását a külügyminiszterek fogadtatása felett.

sát kivégezték. A Spanyolországban kibővült események miatt a francia hatóságok a Franciamarokkó és Spanyolország közötti gépkocsiforgalmat megtiltották.

A spanyol nemzeti csapatok előrsői közelednek Toledo város felé, hogy felmentsék a fellegrát az ostromtól. Az előrsők már csak néhány kilométernyire vannak Toledo várostól.

Londoni jelentés szerint a spanyol polgárháború ügyében kiküldött semlegességi ellenőrző-bizottság ma ismét összeül. Az ülésen azonban Portugália kiküldöttje aligha vesz részt. Az angol lapok rámutatnak, hogy a bizottság Portugália nélkül aligha tud majd eredményt elérni.

A spanyol polgárháború mellékhatásaként súlyos zavargásokra került vasárnap sor Gibraltárban. A gibraltári hatóságok ugyanis feloszlatták a Spanyolországból menekült angolok táborát. Emiatt a menekültek tüntetést rendeztek és a tüntetések vezetőit a gibraltári rendőrség letartóztatta, számítván rá, hogy ezzel véget vet a további zavargásoknak. Ezzel szemben a tüntetések még jobban elhatalmasodtak. A menekültek Gibraltár közterein töltötték tegnap az éjszakát.

A la coruna-i rádióleadó figyelmeztette a spanyol vizeken tartózkodó összes hajókat, hogy Bilbao és Sant Ander kikötőiben aknákat raknak le. Valamennyi ott tartózkodó hajónak hétfő éjjelig el kell hagynia a kikötőt.

Caballero miniszterelnök tegnap hosszasan tárgyalta Rosenberg orosz nagykövettel, arról, hogy milyen segítséget kaphatna a madridi kormány a külföldről. Hír szerint a szovjet 500.000 fontot vetett ki a munkásokra önkéntes adományképpen.

XI. Pius pápa ma fogadta a spanyolországi menekülteket, akikhez nagyobb beszédet intézett. A fogadtatást és a pápa beszédét több rádióállomás is közvetítette. A Szentatya határozott hangon fordult a világot felforgató mozgalmak ellen. Hangoztatta, hogy a felforgató mozgalmak azért támadják mindenütt első sorban a katolikus egyházat, mert abban látják a felforgatásnak az igaz akadályát. Meleg hangon üdvözölte a menekülteket és kérte őket, hogy ne forduljanak el hitüktől, majd pedig áldását adta rájuk és egész Spanyolországra.